

SLOVENSKI NAROD

Izjavo vsak dan popoldne izjemni nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2,50, od 100 do 300 vrst à Din 3. Večji inzerati petih vrst Din 4.— Popusti po dogovoru, inzerati davke posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica Rev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENU GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nj. Vel. kralj Peter II na Bledu

Ob prihodu je bil sprejet z navdušenimi ovacijami - Bled v zastavah in zelenju
Prisrčne manifestacije mladine

Bled, 22. julija. AA. Z veliko naglico se je včeraj razširila vest, da bo dopotoval na Bled Nj. Vel. kralj Peter II., da prebije nekaj časa na odmoru v svojem dvorcu Suvoboru. Da bi pokazali svoje veselje in radost nad prihodom Nj. Vel. kralja so prebivalci Bleda in okolice okrasili svoje hiše z državnimi zastavami. Tudi na križiščih blejskih cest so vihrale na velikih drogovičih nosne jugoslovenske zastave. Tudi vse hiše, ki stoje ob cesti od železniške postaje v Lescah do Bleda, so bile prav tako okrašene z zastavami. Železniška postaja Lesce-Bled je bila zlasti lepo okrašena z zelenjem in zastavami.

Ze okrog 13. ure se je pred železniško postajo začelo zbirati ljudstvo, da sprejme svojega mladega vladarja. Zlasti je bilo mnogo šolskih otrok, ki so imeli v rokah majhne zastavice. Ta čas so se na peronu železniške postaje že nahajali ban dr. Na-

tačen, adjutant Nj. Vel. kralja, brigadni general Dekaneva in blejski župan dr. Benedik. Na peronu se je prav tako nahajala večja skupina žen in deklet v pisanih slovenskih narodnih nošah, ki so se razporedile v dvojni spalir od železniškega tira do vhoda v dvorno čakalnico. Tudi dvorna čakalnica je bila lepo okrašena.

Ob 13.30 je privozil na železniško postajo dvorni vlak Nj. Vel. kralja so bile prirejene navdušene in spontane manifestacije. Takoj po prihodu vlaka je stopil v salonski vagon brigadni general Dekaneva, ki je kralju podal raport. Nato je Nj. Vel. kralj nasmehnjav izstopil iz salonskega vagona v spremstvu adjutantov brigadnega generala Dekaneve in polkovnika Petroviča. Vel. kralj je navdušeno vzklikal: »Živel kralj! Ban dr. Natlačen ga je pozdravil v imenu prebivalstva dravske banovine ter mu želel dobrodošlico z željo,

da bi mu bilo bivanje na Bledu in v Sloveniji kar najprijetnejše. Nato je stopila pred Nj. Vel. kralja učenka 4. razreda ljudske šole Milica Panderc in mu izročila lep šopek cvetja z besedami, da izroča »Nj. Vel. kralju šopek kot prisrčen pozdrav in znak iskrene ljubezni, zvestobe in udanosti. Kralj je sprejel šopek in se rokoval z deklico in dečkom, ki je stal poleg nje, medtem ko so vsi prisotni navdušeno vzklikali: »Živel kralj!« Na spontane in dolgotrajne pozdrave je kralj odgovoril z mahanjem roke.

Nj. Vel. kralj Peter II. je nato v spremstvu bana dr. Natlačenega ter generala Dekaneve stopil skozi spalir gošpa in deklet, ki so ga obšepale z rožami ter ga pozdravljale z navdušenimi vzkliki: »Živel kralj!« Nato je šel skozi dvorsko čakalnico ter na trgu pred postajo stopil v svoj avtomobil. Ljudstvo, ki se je zbralo pred po-

stajo, mu je priredilo navdušene ovacije. Kralj je z nasmehom odzdravil. Na potu od Lesca do Bleda so na več krajih stale skupine ljudi, ki so kralju, ko se je vozil mimo, prav tako priredile manifestacije. Večje skupine so stale na obeh straneh ceste na Bledu, med njimi tudi številni inozemski gostje.

Med neprestanimi ovacijami se je Nj. Vel. kralj počasi vozil do dvorca Suvobora, na katerem so ob njegovem prihodu razobesili kraljevo zastavo v znamenje, da se vladar nahaja v dvorcu.

Vsi, ki so prisostvovali sprejemu Nj. Vel. kralja Petra na železniški postaji Lesce-Bled in na Bledu, pripovedujejo o spontanem in lepem sprejemu, ki ga je doživel kralj. Prebivalci Bleda so danes posebno srečni in zadovoljni, ker se v njihovi sredi nahaja mladi kralj, ki ga vsi ljubijo in spoštujejo in kateremu so globoko vdani.

Roosevelt ne bo popustil

Hydepark, 22. julija. AA. Havas: Predsednik Roosevelt je sprejel novinarje ter jim dal izjavo glede vprašanja spremembe zakona o nevtralnosti. Roosevelt je naglasil, da sklep o odložitvi debate o spremembi zakona na prihodnje zasedanje lahko samo onemogoči številne potrebne ukrepe. Dejal je, da kriza, ki je nastala povodom tega vprašanja, ne zadostuje kot razlog, da bi opustil sklicanje kongresa na izredno zasedanje, ako bi bilo to potrebno ter na ta način ponovno predložil v razpravo zakon o nevtralnosti. Dodal je, da ne bo molče šel preko sklepa senata in da bo, če bo smatral za potrebno, objavil proglas na ameriški narod, naj sam odloči, ker je jasno da so gotove skupine v senatu onemogočile vsako razpravo pred mesecem januarjem prihodnjega leta. »Izolacionisti«, je dejal Roosevelt, sprejmejo tako vso odgovornost nase. Vse, kar se lahko napravi od zdaj do januarja, je to, da se prepreči ponovno enako krizo.

Mošanov odpotoval v Pariz

London, 22. julija. e. Predsednik bolgarskega Sobranja Mošanov je imel dolg razgovor z Lyttonom, pozneje pa je obiskal tudi lorda Halifaxa in ostal z njim pol ure v razgovoru. Mošanov je že zapustil London in se odpeljal v Pariz.

Angleži sprejeli ruske zahteve

Pariz, 22. julija. e. V tukajšnjih dobro obveščenih krogih se je moglo slišati izveščen, da je intervencija pariške vlade v svrhu sprejetja sovjetskih zahtev imela popoln uspeh. Po tukajšnjih obveščenih je londonska vlada poslala soglasno s francosko vlado nova navodila v Moskvo. Da si se stvar drži v veliki tajnosti, zatrjujejo, da je londonska vlada naposled pristala na to, da sprejme vse glavne zahteve Molotova. To se nanaša v prvi vrsti na baltsko formulo. Z druge strani doznajajo, da obstoji možnost pogajanj med Varšavo in Moskvo za dobavo vojnega materiala za poljsko vojsko s strani Rusije za primer, če bi bila Poljska zapletena v vojno. Mislja generala Ironsida, ki je včeraj odpotoval iz Varšave, je imela popoln uspeh.

Depolitizacija uradništva v Ameriki

Washington, 22. julija. AA. Havas: Senat je sprejel zakonski načrt, ki prepoveduje državnim uradnikom baviti se s politiko. Ta zakon je sprejel že preje predstavniški dom.

Japonska vojna poročila

Tokio, 22. julija. Po vestih agencije Domei je nad ozemljem Mandžukua na mejni notranje Mongolije prišlo do novega letalskega spopada med ruski in japonskimi letali. 28 sovjetskih letal iz zunanje Mongolije je skušalo prodrati v Mandžukuo, a so jih Japonci 39 sestrelili. Eno japonsko letalo se ni vrnilo, dve pa sta se morali prisilno spustiti na mandžursko ozemlje.

Avtomobilske dirke v Beogradu

Beograd, 22. julija. e. Jugoslovenski avtomobilski klub je dobil od mednarodnega avtomobilskega foruma v Parizu certifikat za velike mednarodne avtomobilske tekme, ki bodo letos 3. septembra v Beogradu. Ta certifikat je bilo precej težko dobiti, ker so istega dne napovedane tri mednarodne avtomobilske tekme v Angliji, Franciji in Italiji, vendar je vrhovni avtomobilski forum upošteval vse razloge Jugoslovenskega avtomobilskega kluba in mu dovolil prireditelj, ki bo zdaj vsako leto meseca septembra v Beogradu.

Novi članski zastopnik v Beogradu

Beograd, 22. julija. e. Članski odpravnik poslov na našem dvoru Espeban Ivović je včeraj popoldne položil venec na grob kralja Aleksandra in na grob neznanega junaka na Avali. O priliki polaganja venca je g. Ivović zapisal v spominsko knjigo: Slavnemu neznanemu junaku Jugoslavije z dvojnimi ganotjem, ker je Jugoslavija domovina mojih prednikov.

Borzna poročila.

Carib, 22. jul. Beograd 10, Pariz 11.745, London 20.755, New York 44.25, Bruselj 75.325, Milán 23.325, Amsterdam 237.20, Berlin 177.90, Praga 15.15, Varšava 83.50, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25.

Naročajte, čitajte in širite
»Slovenski Narod«!

Pravo ozadje izгона tujcev in preselitve Nemcev iz Južne Tirolske

Južno Tirolsko bodo izpraznili za nastanitev vrhovnega poveljstva italijanske in nemške vojske v primeru vojne

Pariz, 22. julija. br. V svetovnem tisku je bilo v zadnjem času mnogo ugibanja o namenu in pomenu izselitve južnotirolskih Nemcev in izgonu vseh tujcev iz bolcanške pokrajine. Splošno se je trdilo, da sta hotela Hitler in Mussolini enkrat za vselej odstraniti vsak kamen spodbite in na ta način ustvariti solidno osnovo trajnega prijateljstva in zavezništva. Sedaj pa poročajo pariški listi, kakor trde, iz zelo zanesljivega vira, da se za vsem tem skriva vojna docela drugačni načrti. Na Južnem Tirolskem, predvsem v Bolcanu in Meranu naj bi bil v primeru vojne sedež vrhovnega skupnega poveljstva nemških in italijanskih oboroženih sil. Pogled na zemljevid kaže, da je ta pokrajina resnično središče osi Rim-Berlin. Od tu se dajo najbolje koordinirati vse akcije, ki bodo predvidoma potrebne proti Poljski in Franciji, Na Severnem in na Sredozem-

skem morju. Pri tem je treba upoštevati še dejstvo, da ima Južna Tirolska zelo razvito tujskoprometno industrijo s številnimi modernimi hoteli, ki omogočajo nastanitev razvijenih generalnih štabov in armade uradništva. K temu pa pride še ena stvar, ki je očitno najvažnejša: nikjer ni ne v Nemčiji ne v Italiji pokrajine, ki bi bila tako zavarovana proti letalskim napadom kakor Južna Tirolska. Obstreljevanje z morske strani ni mogoče, kakor sicer v skoro vseh drugih italijanskih mestih, za sovražna letala pa je ta pokrajina skoraj nedostopna. Na eni strani jo ščitijo visoke planine, ki silno otežujejo bombardiranje z letal. vrhu tega pa je z zapada zaščiten še po nevtralnici Švic, preko katere sovražna letala ne smejo leteti. Odrejena preselitve južnotirolskih Nemcev je samo manever, ki opravičuje izgon nevšečnih tujcev.

Zopet nov incident v Gdansk

Poljaki so aretirali nemškega carinika

Varšava, 22. julija. Službeni poljski krogi v Gdanskju javljajo o novem incidentu, ki se je pripetil v pretekli noči, ko so Poljaki ujeli nekakega gdanskega carinskega uradnika. Po poljskih poročilih je gdanski carinik uradnik Evgen Lipski prestopil poljsko mejo. Ko je prišel že pol kilometra daleč na poljsko ozemlje blizu kraja Lapini, ga je ustavil poljski stražnik. Lipski, ki je bil na konju, se na poziv granikarja, naj obstane, ni zmenil, narkar je granikar ustrelil v srak. Konj se je vrgel in vrgel Lipskega raz sedlo. Posadka obmejne straže je nato Lipskega odpeljala proti obmejni stražnici, da ga tam zasliši. Lipski pa je hotel pobegniti, a so ga zopet prišli. Nato so ga odpeljali v mesto Kartusko. Kjer ga bodo obdržali toliko časa, dokler zadeva ne bo pojasnjena.

Berlin, 22. julija. e. V dobro informiranih krogih so slišali doznali o novem incidentu na poljsko-nemški meji. Nekli carin-

ski tajnik iz Gdanske je jahal na konju in prestopil poljsko mejo. Slišati je bilo več strelcev. Ker se ni vrnil, sodijo da je bil ustreljen in da so Poljaki odnesli njegovo truplo. Podrobnosti o tem se niso znane, po vesteh iz nemških virov pa je tam dovoljeno prekratičiti mejo. Gdanski senat je odredil preiskavo. Glede prejšnjega incidenta, pri katerem je izgubil življenje poljski carinik, tu poudarjajo, da ga je ustrelil gdanski državljani v samoočrambi.

Varšava, 22. julija. AA. Reuter: Na meji med Gdanskim in Poljsko je na poljskem ozemlju bil aretiran državljani Gdanska Lipski, ki je prestopil mejo v nacionalno socialistični uniformi. Ko je Lipski zagledal poljske obmejne stražnike je skušal pobegniti. Ko so pa straže dvakrat ustrelile in opomnile Lipskega, naj se ustavi, se ni protivil aretaciji. Lipski je osumljen špionaže.

Sporazum med Anglijo in Japonsko o načelnih vprašanjih omogoča nadaljnja pogajanja

Tokio, 22. julija. e. Japonski zunanji minister Arita in angleški veleposlanik Craigie v Tokiu sta dosegla sporazum na osnovi formule, katere zadovoljuje japonske zahteve o priznanju vojnega položaja, v katerem se Japonska nahaja napram Kitajski. Angleški veleposlanik je že poslal v London ta načrt sporazuma. Če bo sta obe vladi sprejeli to osnovo formule, potem je odprta pot za pogajanja glede severno-kitajskega vprašanja. Včerajšnji razgovor med Arito in angleškim veleposlanikom je trajal dve uri. Arita je nato konferiral s predsednikom vlade, ki je za

danes slical izredno sejo vlade. Nato namerava predsednik vlade Hiranuma odgovoriti v Hajamo, da poda poročilo cesarju. Arita in Hiranuma hoteta tudi ugodi želji parlamenta, da ga obvestita o pogajanjih z Anglijo. Predsednik vlade namerava sklicati sejo obeh zbornic za 27. avgust.

Tokio, 22. julija. AA. Reuter: Vlada je na današnji izredni seji potrdila vse sklope, dosežene v toku razgovorov med japonskim zunanjim ministrom Aritom ter angleškim veleposlanikom Craigiem.

Tekme letalskih modelov v Londonu Osem narodov se bori za pokal Nj. Vel. kralja Petra II.

London, 22. julija. e. Včeraj je bil izvršen komisijski pregled vseh letalskih modelov, ki se udeležijo mednarodnega tekmovanja za prehodni pokal kralja Petra II. Pri tem tekmovanju sodeluje osem narodov in sicer Jugoslavija, Anglija, Nemčija, Italija, Švica, Francija, Holandska, Belgija in Danska. V naši ekipi je 12 modelerjev. Vojna ekipa je Nenad Milosavljević, direktor Aeroputa, tehnični instruktorja pa sta Zlatko Bizilj in Ratko Nikolić. Med tekmovalci je 7 Zagrebčanov, 3 Beograščani, 1 Ljubljčan in 1 Nišan. Mednarodne te-

kme modelerjev za pokal kralja Petra II. se prično jutri. Pokal brani angleška ekipa, ki si ga je priborila na lanskem mednarodnem tekmovanju v Ljubljani. Tekmovanje je pod pokroviteljstvom mednarodne letalske federacije. Angleški listi poudarjajo, da lepa ideja mladega jugoslovenskega kralja daje pobudo amaterskemu modelerstvu in ima močan odziv pri mladini vse Evrope. Tekme za prehodni pokal kralja Petra ljudje smatrajo za neslužbene tekme za svetovno prvenstvo v letalskih modelih.

Občutno pomanjkanje vode v Beogradu Vodovod deluje samo ponoči — škropljenje ulic ukinjeno

Beograd, 22. julija. e. Neznosna vročina traja dalje. Pomanjkanje vode je vedno bolj občutno. Včeraj ni bilo vode že v prvih jutranjih urah in šele o polnoči so se lahko prebivalci založili z njo. Glede na to je predsednik občine izdal proglas na prebivalstvo, v katerem poudarja, da je kapaciteta beograjskega vodo voda že dosegla svoj višek in sicer 50 milijonov

litrov na dan. Zaradi tega je občina prisiljena ustaviti uporabo vode za škropljenje ulic in za zalivanje vrtov in nasadov. Hkrati poziva prebivalstvo, da naj porabo vode skrajnosti ter si tudi ne dela nepotrebnih rezerv. Zaradi svoje obojane pomanjkanja vode smejo Beograščani vrtove zalivati samo trikrat na teden, ob ponedeljkih, sredo in petkih. Od danes naprej so zaprti tudi vsi vodometi.

Napetost med USA in Mehiko

Washington, 22. julija. AA. Havas: Odnosi med Zedinjenimi državami in Mehiko se nahajajo v zelo delikatni fazi, ker se nahajajo pogajanja o razlastitvi petrolejskih družb na slepenj tiru ter obstoja bojazni, da bodo pogajanja prekinjena. Odvetnik petrolejskih družb Riberg je izjavil, da se mu zdi, da je nadaljevanje pogajanj brezupno. Ako bi se pogajanja prekinila pred odložitvijo kongresa, je mogoče, da se vlada ne bi protivila več resoluciji Townsanda glede prepovedi nakupa srebra v inozemstvu ter bi senat razpravljal o tem vprašanju še pred odložitvijo seji. Nedvomno je tudi, da bo objava poročila anketne komisije o nesreči mehiškega letalca v Zedinjenih državah vplivala na usodo odnošajev med Mehiko in Zedinjenimi državami. Opaža se, da se uradni predstavniki obeh držav glede teh vprašanj držijo zelo rezervirano.

Trgovinska pogajanja med Rusijo in Nemčijo

Moskva, 22. julija. e. Sliši se, da se agencija Tas sporočila, da se bodo pogajanja med Rusijo in Nemčijo nadaljevala v Berlinu.

Nova ponudba Anglije Nemčiji?

Če bo Nemčija dala mir in omogočila razorožitev, dobi veliko posejilo in nekatere afriške kolonije

London, 22. julija. e. Ze več dni krožijo glasovi, po katerih naj bi angleška vlada izdelala praktične predloge za mir, ki naj bi se Nemčiji izročili še pred letošnjim jesenjo. Diplomatski krogi doznajajo, da bo angleška nota vsebovala naslednje podrobnosti:

Od Nemčije bi se zahtevalo, da zmanjša svoje oboroževanje v nekaterih pokrajinah in da jamstvo za izvedbo te delne razorožitve. Kot protiuslugo bi Anglija nudila rajhu znatno posejilo, odnosno bi posredovala za podpis takega posejila na mednarodnem trgu. Razen tega bi Anglija ponudila Nemčiji tudi vrnitev nekaterih mandatov v Afriki. Ta ponudba pa bi prišla šele potem, ko bi Nemčija stvarno izvedla razorožitev.

Nemčija še vedno upa, da bo Poljska popustila

Berlin, 22. julija. e. V tukajšnjih mero-

gdanska. Nemčija ne želi rešitve tega vprašanja potom vojne, vendar vztraja trdno na svojem stališču glede brezposojnega povratka Gdanskega v rajh. To stališče zastopajo na vseh mestih v Berlinu. V nekaterih tukajšnjih krogih se govori, da Nemčija goji upanje, da bo Poljska vendarle popustila v vprašanju Gdanskega in da bo prišlo do sklenitve poljsko-nemškega sporazuma in da bo istočasno Nemčija dala Poljski tudi poročilo za njene meje. V vsakem primeru se pa v političnih krogih poudarja, da Nemčija ne želi poostriiti krize.

V Berlinu poudarjajo, da ne žele vojne zaradi Gdanske

Berlin, 22. julija. e. Angleški listi objavljajo pod senzacionalnimi naslovi vest, da je neki predstavnik nemške vlade izjavil glede gdanskega vprašanja, da Nemčija ne želi v nobenem primeru izvesti

vojno, temveč da se to vprašanje reši na mirnem načinu. Z meročajne nemške strani se v tej stvari izjavlja, da je to obvestilo angleškega tiska izvalo zažudenje v Berlinu, ker je znano, da je Nemčija večkrat izrazila, da gdanskega vprašanja ne misli rešiti z vojno.

Bürckel gre v Gdansk?

Berlin, 22. julija. e. Glede na trditve, da je rajhovski komisar Bürckel premeščen z Dunaja v Gdansk na meročajnih mestih poudarjajo, da o tem ni ničesar znanega. Odnos komisarja Bürckla v Gdansk se v znanjem tisku spravlja v sveto z desedanjim njegovim delovanjem. Bürckel je bil namreč organizator in vodja vsega dela za priključitev Posarja k rajhu, prav tako za priključitev Avstrije v Nemčijo, a po priključitvi Sudetov in ustvaritvi protektorata je tudi imel svoje prste vmes in je bila na Moravskem uprava nekaj časa v njegovih rokah.

Cestni promet v Ljubljani

Nekaj pripomb k anketi o ureditvi ljubljanskega cestnega prometa

LJUBLJANA, 22. julija. Včeraj se je končala anketa o ureditvi ljubljanskega cestnega prometa. O ljubljanskem prometu se je mnogo debatiralo na tej anketi, iznešeni so bili tudi stavki in upoštevanja vredni predlogi, v splošnem pa leži ves zamotan problem ljubljanskega cestnega prometa v nediscipliniranosti uporabnikov cest. Ako bi bili vsi uporabniki cest tako disciplinirani, kakor so nedisciplinirani, bi vse take in enake ankete lahko odpadle.

Prvo, kar bi bilo najpotrebnejše, bi bilo to, da policija točno doleti in objavi v časopisih pravice in dolžnosti posameznih vrst uporabnikov cest, to je: pešci imajo absolutno pravico na trotoarju, pri za znamovanih predhodih pa prednost pred motornimi vozili. Pešec, ki prečka cesto ne glede na kraj in ne oziraje se na eventualne nevarnosti, ki bi mu s ceste pretili, naj bi nosil posledice eventualne nesreče absolutno sam. V takem primeru bi ne smel biti vozač kateregakoli vozila niti malo odgovoren za nesrečo. Samo nekaj takih eksperimentalnih primerov bi pešca kaj hitro naučilo, da je njegova dolžnost, kadar je na cesti, da pazi na cestni promet ravno tako, kakor mora paziti vozač. Do danes tega ni bilo in ker je na cesti kriv vedno le vozač in ne pešec, so nesreče tako pogoste; kajti sama ena stran nesreče nikakor ne more preprečiti. Pešec, ki prekorači cesto na neoznačenem prehodu, se mora zavedati, da se izpostavlja vsak hip nevarnosti in mora temu primerno biti na cesti tudi pozoren.

Drugo: Vsi ostali uporabniki cest, katerim je izključno samo cesta na razpolago, naj se samo točno držijo cestnih policijskih predpisov, to je: držijo se z vozilom skrajne desne strani ceste pa bodo nesreče zelo redke. Dokler pa bo 80% uporabnikov cest ignoriralo ta osnovna pravila prometa, ne bodo pomagale ne ankete, ne naznačeni prehodi preko cest in ne prometni otoki. Najboljši dokaz za to, da je v glavnem kriva vseh prometnih nesreč nedisciplinirana na cesti je dejstvo, da je svojčas policija, odnosno mednarodni krogi, že naredila po cestah provizorične prehode, kjer so se stranki na vse načine trudili, da bi naučili pešce hoditi, vendar so stranki našli samo na odpor in mrzno pešev. Kakor hitro bi pa policija izdala razglas, da je pešec le v zaščitnem prostoru na cesti varen in odgovarja vozač zanj, samo v tem primeru, izven teh označenih mest pa odgovarja pešec sam, bi bila disciplina, vsaj kar se tiče pešev, kaj hitro urejena.

Vprašanje bencinskih črpalk v Ljubljani tudi ni tako zamotan problem, kakor bi se dalo sklepati iz ankete. Za avtomobilski promet v Ljubljani niso črpalke na sedanjih mestih prav nič v napoto, ker tistih nekaj minut, ki jih potrebuje avtomobilist za točenje bencina, ni absolutno nikakoli ovira cestnega prometa, kajti toliko časa, kolikor se zamudi avtomobilist z natančnim bencinom uporabi tudi za vsak drug nakup tudi tam, kjer ni bencinskih črpalk pa mora stati voz pred trgovino. Zato mislim, da za enkrat ne obstoji nikakoli potreba po spremembi, ker mi avtomobilisti želimo, da so črpalke na prometnih žilah, ne pa v kakšnih stranskih, ozkih ulicah. Predlog, da bi se bencinske črpalke premestile na Kongresni trg, ni baš najbolj posrečen. To pa iz razloga, ker je Selenburgova ulica že itak preobremenjena s prometom, za težke avtomobile pa, kolikor mi je znano, sploh ni dovoljena. Imamo še en dohod iz centra mesta na Kongresni trg, to je Wolfova ulica z otokom na Marjiniem trgu, katera bi pa večjega prometa tudi ne prenesla zaradi svoje nepreglednosti.

Bencinske črpalke stoje po večini na najširših ljubljanskih cestah. Zato mislimo, da bi se boljše mesto za bencinske črpalke sploh ne moglo najti. Pač pa bi bilo pametno tako v interesu trgovca kakor tudi v interesu avtomobilista, da bi se v bližini črpalk postavil mednarodni znak: »Parkiranje prepovedano!« Ako se to napravi, bo problem bencinskih črpalk za dolgo časa v Ljubljani rešen.

Da se na mestih, kjer stoje bencinske črpalke toliko parkira, temu niso krive črpalke, pač široke ceste in razni lokali kakor hoteli, restavracije, kavarne in gostilne. Noben avtomobilist ne parkira pred črpalko in ne v bližini črpalke zaradi bencina, ker bencin dobi v nekaj minutah, pač pa zaradi zgoraj navedenih razlogov. Parkiranje ob bencinskih črpalkah tudi

trgovcu ni pri srcu, ker ima nagomilanje avtomobilov ob črpalki za posledico, da avtomobilist, ki rabi bencin, ne more priti do črpalke. Najboljši dokaz za to, da imajo taki lokali največ avtomobilov. To so: Masarykova cesta pred hotelom Miklič, Gosposvetska cesta pred restavracijo Slamič ter Miklošičeva cesta pred hotelom Union. V neposredni bližini teh lokalov pa se nahajajo tudi bencinske črpalke, ki naj bi bile po mnenju gospodov na anketi prometna ovira, kar pa nikakor ne drži iz zgoraj obrazloženega. Isti primer, da bi avtomobilisti parkirali, bi bili tudi pred Ljubljansko kreditno banko. Ker pa je tam mednarodni znak, da je parkiranje prepovedano, avtomobili tam ne parkirajo vkljub zadostno široki cesti. Seveda bi bilo treba najti in vidno označiti prostor v bližini gornjih lokalov, kjer avtomobilisti lahko parkirajo. To navajam iz razloga, ker nemaram nikomur škodovati.

Glavna ovira na naših cestah pa je, odkrito povedano, ljubljanski tramvaj. V dobi modernega prometa morajo biti vsa prometna sredstva zelo prilagodljiva prometu in skrajno gibčna, kar se pa za naš zastareli tramvaj, katerega že povsod drugo zametava, ne more reči. Tramvaj ima tračnice, po katerih mora voziti in se pri najboljši volji ne more ogniti kakor na pr. trolebusu ali avtobusu. Poleg tega velikega nedostatka tramvaja pa ima naš ljubljanski tramvaj še velik nedostatek, in to najhujši, da ima še vedno zavore na »vinto« (vitol). Voznik more torej zavreti desetonski vagon, ki prvi po ljubljanskih cestah in ulicah, v slučaju potrebe le toliko, kolikor ima lastne moči. Ima sicer tudi motorno zavoro, katere pa se ne sme posluževati, kakor sem informiran, ker se s tem baje kvari motor. Ravno radi tega nedostatka so v Ljubljani karamboli s tramvajem tako pogosti. Kjerkoli imajo danes še električni tramvaj, so vsi vozovi opremljeni z vacuum ali z Westinghouse-zavorami, tako da se v slučaju potrebe voz lahko ustavi na nekaj metrov brez kakšnega telesnega napora vozača. Samo pri nas je še vse po starem na »zlaht«. V Beogradu n. pr. sem videl, da je tramvaj v kritični situaciji ustavil vagon na tri metre. Seveda ima beograjski tramvaj tudi predpisane zavore, česar ljubljanski tramvaj nima.

Na anketi se je razpravljalo tudi o uvedbi trolebusov. Čudno se mi zdi trditve, da je tramvaj bolj ekonomičen od trolebusa ali avtobusa. Ako bi bil to slučaj, ne bi po drugih velikih mestih odmetavali tramvaja iz cestnega prometa in uvažali avtobuse odnosno trolebus. Tramvajski vagon tehta deset ton, med tem ko bi trolebus tehta le tri tone. Torej za pogon enega tramvaja se porabi gotovo več toka, kakor za en trolebus, to pa iz razloga, ker mora elektrika goniti 7 ton mrtve teže več v primeri od trolebusov ali avtobusov pa povzroča posebno primer mariborske občine, katera nima tramvaja ne trolebusov, temveč navadne Diesel-avtomobile, s katerimi opravi vsa mariborska promet ter je to podjetje postalo zelo rentabilna veja mariborskega občinskega gospodarstva. Kar velja za Maribor in za druga mesta, bi veljalo tudi za Ljubljano. Razlika v rentabilnosti se vidi tudi iz tega, da je ljubljanski tramvaj pasiven, mariborsko mestno avtobusno podjetje pa pa visoko aktivno.

Kar se tiče ureditve prometa pred glavnim kolodvorom, je tramvaj zopet kamen spodbite. Najširša cesta v Ljubljani je pač Masarykova cesta in na tej cesti je danes postal prede problem ureditve cestnega prometa. Masarykovo cesto, ki meri v širino na oko 20 do 25 m, zopet pokvari tramvaj, katerega ne zavzema samo prostora za tračnice, ampak tudi precej prostora ob straneh, ki leži absolutno mrtve. Tramvajski proga vzame s tem Masarykovi cesti cirka 10 m. Zato ni čudno, ako je nastala na tej cesti prometna zastoja, ker ne smemo pozabiti, da je usmerjen v tranzitni promet skozi Ljubljano po Masarykovi cesti. S tem, da se je naravnalo to usmerjenje, je postal naravno tudi promet večji, na kar pri delu te ceste menda še nihče ni računal. Prostor, ki leži danes na Masarykovi cesti ob tramvajski progi neizkoriščen, bi se prav lahko izrazil za parkiranje avtomobilov z obeh strani.

Avtomobilist.

Konjske dirke na Krškem polju

Krško, 21. julija. Letošnje konjske dirke, ki jih priredi »Jahalne in dirkalne društvo« v Krškem v nedeljo 6. avgusta, se bodo vršile kakor je vodstvo sklenilo po naslednjem vrstnem redu:

1. Dirka »Krško«. Nagrada: din 1000.— za dvoletne konje vzgojene v Jugoslaviji. Proga 1600 m. Popusti: konjem, ki so samo z oboje strani ameriške pasme 20 m, majden 20 m, vozačem, ki se niso zmagali 30 m, konjem kmetske reje in v kmetskem posesti 20 m. Vloga din 20.—
2. Dirka »Dravske banovine«. Nagrada: din 1400.—. Heat vožnja 2 od 3 za 4 do 12 letne konje vseh krajev. Proga: 1600 m. Distančni drog 160 m. Za vsakeh din 1000 20 m. doklade. Popusti: majden 20 m, vozačem, ki se niso zmagali 20 m, konjem kmetske reje v kmetskem posesti 20 m. Vloga din 20.—
3. Dirka »Zagrebska jahalna galopna«. Nagrada: din 1000.— za zagrebske jahalne konje. Proga 1800 m brez zaprek in brez izenačenja teže. Vloga din 20.—
4. Dirka »Dravske banovine«. Drugi Heat.
5. Dirka »Dolenjske«. Nagrada: din 800 za 3 do 12 letne jugoslovenske toplekrvne

kmetske konje (za vse konje, ki niso registrirani pri centrali). Proga 2400 m. Za vsako zmagao 20 m doklade. Popusti: 3 letnim 20 m, majden 20 m. Vloga din 20.—

6. Dirka »Kmetijska jahalna galopna«. Nagrada: din 600 za pos. kmetske s kmetskimi konji rojeni v Jugoslaviji brez zaprek in brez izenačenja teže. Proga 1800 m. Vloga din 20.—

7. Dirka »Dravske banovine«. Tretji Heat.

8. Spominska dirka R. Warren - Lippitt. Dvovprezna amaterska vožnja. Nagrada din 1100.— za 3-letne in starejše konje vseh krajev. Proga 2800 m. Za vsakeh din 3000, 20 m doklade. Maksimalna doklada 240 m. Popusti: 3-letnim 20 m, majden 20 m, vozačem s železnimi obroči 40 m, konjem kmetske reje in v kmetskem posesti 20 m. Vloga din 40.—

9. Dirka »Zagreb« — jahalna galopna z zaprekami. Nagrada: din 1000.—. Proga 2700 z zaprekami. Vloga din 20.—

Vstopnina: sedeži 10.—, 5.—, stojišča 3.— din.

Stojnina: avtomobili 10.—, motocikli 5, koleša 2 din.

Po končanih dirkah se vrši v nalašč zato postavljenih razsvetljenih paviljonih velika kmetska veselica. Za okusna jedila, dobro pijačo, vsestransko razvedrilo in točno potrebo bo preskrbljeno!

Še enkrat reševanje Silva Mehore

Izjava policijskega stražnika Alojzija Cvetežnika

Ljubljana, 22. julija. Ne moremo se veseliti, da se je ob tako žalostnem dogodku, ob smrti zaslužnega prostovednega delavca, razvila malo razumljiva polemika; časopisno poročilo o nesreči naslednji dan popravljajo priče dogodka, a potem nas opozarja zopet druga priča, da je bilo prvo poročilo točno. Pri takšnih pojavih je nedvomno prizadet zdaj ta, drugi drugi, a utopljena seveda ne more več nihče oživeti. Moramo naglasiti, da časopisje ne more služiti nikomur drugemu kakor sami resnici ob takšni priliki, zato naj nekateri ne izrabljajo gostoljubnosti lista s pojasnili, ki se izkažejo za neresnične. Včeraj se je objavil v uredništvu policijskega stražnika Cvetežnika ter izjavil naslednje, da bo konec govoric o reševanju nesrečnega Mehore:

»Solnčili smo se na savskem bregu, ko je Mehora plaval z okrog 8 let starim dečkom že precej daleč od brega ter smo zaslišali klice na pomoč. Zdelo se mi je, da se kopalca le šalita ter sem dejal: Saj se samo šalite! Toda klic na pomoč se je ponovil in že je skočil neki kopalca v vodo na pomoč. Njemu sem sledil takoj jaz. Prvi reševalec je že priplaval do dečka in Mehore, a se je tudi že sam boril z vodo sredi med pomoči potrebnima kopalcem, ko sem se jim približal. Pograbil sem dečka za kopalne hlače ter pomagal tudi s sunkom proti bregu prvega reševalcu, ker je bil že čisto izčrpan. Medtem je priplaval pomagati še tretji reševalec, neki učitelj, in jaz sem mu zaklical, plavajoč z dečkom proti bregu: Rešite hitro drugega! Potem sem z otrokom priplaval na suho. Prvi reševalec je oblezel na bregu obnemogel. Položil sem otroka z glavo navzdol ter ga začel obujati z umetnim dihanjem.

Medtem je tretji reševalec skušal rešiti Mehoro, a se mu je izmuznil iz rok, ko ga je poskušal pograbiti za kapo. Ko se je Mehora potopil, sem se vrnil v vodo in s tretjim reševalcem sva iskala utopljeno se okrog trideset ure. Mehorovala tovaršija je

medtem odšla z otrokom domov. Po brezuspešnem iskanju sem odšel tudi jaz, a med potjo sem javil nesrečo orožništvu; to je bilo tudi potrebno, saj orožniki še niso nič vedeli o nesreči, kar so zelo obžalovali, češ če bi zvedeli to prej, bi morda lahko se kaj ukrenilo.

To Cvetežnikovo izjavo je v glavnem potrdil tudi naš novinarski tovariš P., ki je bil tudi priča nesreče. Vendar je pa dejal, da tretji reševalec ni pograbil Mehore za kapo, ker se je Mehora prav tedaj potopil in reševalcu ni ostala v rokah kapa, kakor so nekateri trdili. Mehore se je potopil s kapo. Cvetežnik je plaval z dečkom in prvim reševalcem na breg tako, da sta imela dečka sredi med seboj. Ko so se približali bregu, jim je molelo z brega več kopalcev roke v pomoč. Da bi Cvetežnik poskušal otroka obuditi z umetnim dihanjem, ni videl. Pač pa je videl, kako se je Mehora potopil. Ko se je Mehora potopil v trenutku, preden ga je mogel tretji reševalec pograbiti, je P. videl še, da se je za trenutek pokazala nad vodo roka Mehore. Z brega smo klicali reševalcu, naj se potopi, a reševalec je dejal, da se ne zna potopljati. Kdor pa ne zna plavati pod vodo, seveda ne more pomagati. Med kopalci je bil navzoč samo eden boljši plavalec, llovkar, ki je po nesreči še dolgo iskal Mehoro na dnu struge. Tudi Cvetežnik in tretji reševalec sta bila še dolgo v vodi.

Truplo Silva Mehore najdeno

Ljubljana, 22. julija. Danes ob 11.30 sta našla dva kopalca na levem bregu Save nasproti kopalnice v Tomačevem šolskega upravitelja Silva Mehore, ki je utonil v torek, 17. v Savi na Ježici. Voda je naplavila truplo tik brega in so ga potegnili na suho. Obvestili so orožnike na Ježici, hkrati, so bili pa obveščeni tudi Mehorini starši na Sv. Petra cesti.

— Prijave za sprejem na drž. tekstilno šolo bo sprejemalo ravateljstvo šole od 1. do 28. avgusta. Sprejemni izpiti za I. letnik se bodo pričeli dne 28. avgusta.

Tuja drva je prodajal

Virnaša, 21. julija

Težko je s poštemostjo ljudi. Škofjeloške oblasti raziskujejo, za koliko je oškodovan posestnik Jože Porenta, ki je imel v gozdu Dobrava posekan les, pa je eden njegovih bivših hlapcev ta les prodajal kakor da je njegov. Domači lesni trgovci, ki niso mogli misliti, da les ni njegov, so hlode in lubje kupovali. Zaenkrat se zdi, da so ukradli Porenti okrog 18 kubičnih metrov hlobov in dva metra lubja. Tatvini bi bržčas ne bili prišli takoj na sled, da ni hlapca zasledovala smola. Vpravi ta čas namreč, ko je skladiščni les, je prišel k skladišču tudi lastnik lesa in tako je prišla tatvina na dan. Tatu so pričeli takoj iskati orožniki. Naleteli so nanj v Virnašah.

Slaba vest pa hlapcu ni dala, da bi bil čakal na aretacijo. Cim je zagledal orožnike, je planil na kolo in pobegnil. To mu pa ni prav nič pomagalo. V večernih urah se je vrnil nazaj v Virnaše in tedaj so ga domačini sami pograbili in ga privedli na škofjeloško orožniško postajo, nakar so mu dočeli začneno prenočišče v občinskem zaporu. Ugotovljeno je, da je dobil hlapec za drva nekaj čez 2500 din, za lubje pa nekaj manj ko din 800. Zasodeni hlapec obtožuje še druge, da so tudi prodajali tuje les.

Mezdno gibanje v Celju

Celje, 22. julija.

Pekovski pomočniki v Celju so že nekaj časa v mezdnom gibanju, ker je konec junija potekla kolektivna pogodba med pekovskimi mojstri in pekovskimi pomočniki ter so mojstri odklonili sklenitev nove pogodbe, s katero bi bilo pomočnikov zagotovljeno tudi povišanje njihovih izredno nizkih mezd. Zato je mestno poglavarstvo sklicalo za četrtek popoldne sestanek pekovskih mojstrov in pomočnikov, da bi vodili pogajanja med njimi. Na sestanku so prišli pekovski pomočniki, izostali pa so mojstri. Zaradi tega je bil za petek dogovorjen sklican nov sestanek, ki so se ga udeležili magistratni komisar g. Koren kot vodja sestanka, zastopnik Delavske zbornice in zastopniki pekovskih pomočnikov odnosno Zveze živilskih delavcev Jugoslavije. Pekovski mojstri tudi tokrat niso prišli, marveč so poslali na sestanek obrtnega tajnika g. Streiniga, ki je prečital sklep zadnje seje Združenja pekovskih mojstrov v Celju, da se pekovski mojstri ne bodo pogajali s pomočniki zaradi sklenitve kolektivne pogodbe. Zastopnik Delavske zbornice je odločno obsodil postopanje pekovskih mojstrov. Sestanek je bil preložen na petek zvečer.

Na tem sestanku so zastopniki pekovskih pomočnikov delno popustili v svojih zahtevah, mojstri z g. Mlakarjem na čelu pa so vztrajali na svojem stališču. Pogajanja so se razbila po krivdi mojstrov. Zvečer so se sestali pekovski pomočniki v Delavski zbornici in soglasno sklenili, da stopijo takoj v stavko. Javnost, ki pozna težki položaj pekovskih pomočnikov, je na strani stavkujočih in jim želi, da bi stavka kmalu uspela.

Boleznica

KOLEDAE

DANES: Sobota, 22. julija katoličani: Marija Magdalena, Lavrencij
JUTRI: Nedelja, 23. julija katoličani: Apostolinar, Lihortij

DANASJE PRIREDITVE
KINO MATICA: Ječa brez rešetk
KINO SLOGA: Kaznjenci
KINO UNION: Sel jubelni
KINO MOSTE: Dobra zemlja in Tajin-stvena ulica

KINO ŠISKA: Kneginja Tarakanova
PRIREDITVE V NEDELJO
KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Leustek, Resljeva c. 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič — Tržaška cesta
MESTNO ZDRAV. DEŽURNO SLUŽBO bo opravljal od sobote ob 8. ure zvečer do ponedeljka ob 8. ure zjutraj mestni zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta št. 15/II, telefon št. 32-84.

Od pod sita

Tudi Spectatorji morajo priti do besede. Tisti, ki se je oglašil včeraj, je najbrž precej star — če ne po letih, pa po svojih nazorih in predsojdi. Tam doli nekje v Dalmaciji imajo škofa, ki se vsako leto zgraja nad kopalniki, češ da hodijo nedostojno oblečeni, v kolikor so sploh oblečeni. Z njim bi si lahko segla v roke. Je pač kriz, če človek caplja za duhom časa in nikakor ne more razumeti, da mladina pri najboljši volji ne more živeti v nazorih in predsojdi, pod katerimi se šibe kolena starejšega pokolenja. Kdor gleda našo mladino in njeno življenje, bi mislil, da bo konec sveta, ko bo stopila v praktično življenje in prevzela od našega pokolenja vse tegobe sive vsakdanjosti. Sveta pa ne bo konec, življenje bo teklo naprej, morda bo še lepše in prijetnejše kakor je zdaj.

Noben pameten človek ne odobrava razuzdanosti in nemoralnega življenja. Toda vprašati se moramo, kaj je razuzdanost in nemoralno? To, kar se je zdelo našim očedom in materam smrtni greh, se nam zdijo samo ob sebi umljivo. Kar spominimo se nazaj na predvojnne čase. Svet bi se bil podrl, če bi se bili kopalci moški in ženske skupaj. Zdal se pa kopaljo celo pri nas in nihče več se nad tem ne spodbija. Kdo bi si upal trditi, da brodi veliki ruski narod po moralnem blatu? In vendar se kopaljo v Rusiji moški in ženske skupaj brez kopalnih oblek! Pri nas bi moralisti zadela kap, če bi se zgodilo kaj takega. Vidite, tako bi lahko našli še celo vrsto primerov, na katerih se lahko prepričamo, kako zelo se izpreminjajo pojmi morale in nemoralnosti.

Glede škofa Vintgarja samega bo pa res kazalo nekaj ukreniti. Ne toliko v pogledu nemoralnega življenja izletnikov in kopalcev, kolikor v zaščito naravnega in pa tuje lastnine. Kdor je poznal škofa Vintgarja prej, ko se niso romale tja dolge procesije izletnikov in kopalcev, ga zdaj skoraj ne more več spoznati. Na zelenih livadkah je vse polno odpadkov, vse je razkopano in razrito, povsod vidiš sledove ljudi brez srčne omike. Krompir je komaj nastavljen svoj sadež, pa ga ti ljudje že kradejo kmetom. Kar ob poti pulijo brajde in jih mečejo proč, krompirček, droben kakor lesniki, pa porabijo za kuhno. Tu je umestno zgražanje in tu bo treba nekaj storiti! Če je pa zašla v škofa Vintgarja res tudi razuzdanost in nemoralnost, naj bi oblast izravnala tudi to strupeno zelišče. A nam se zdi, da vrag vendarle ni tako črn, kakor ga je naslikal včeraj na tem mestu Spectator.

Čudna pota ukradene ure

Škofja Loka, 21. julija

Brivski mojster g. Erzmožnik Pavel se je šel kopat v Poljanščico, ne v kopalnico, temveč na nasprotni breg, kjer je na travnik položil obleko, ki jo je pustil pri vodi, a njegova žena je položila obleko na možovo. Medtem, ko sta se kopalca, je izginil. La Erzmožniku ura. Mož je tatvino takoj prijavil oblastem, ki so pričele iskati tatu. Sum je padel na delavca Janeza, ki je šel prav takrat mimo Erzmožnikovih, ko je potem izginila ura. Osumljenca so prijeli, pa ni hotel vedeti spodobnega ničesar. Trdil je, da se je kopal samo pod kopalščem, na sebi pa da je imel črne kotlaste hlače, dočim so videli ljudje moškega v modrih hlačah. Pa se je zaveda s kopalčami kmalu pojasnila. Tistega dne je namreč vsakinja izročila delavcu Janezu modro kopalne hlače svojega moža. Osumljen je tako zašel v protivožnje in je slednji priznal, da ve nekaj o Razmožnikovi uri.

Delavec Janez je šel potem naravnost na občinsko stražnico. Tam je vprašal stražnika Antona Kosmusa, kje ima za pestno uro, ki jo je prejnjega dne ob 23. našel v veži pred občinsko stražnico. Janez pravi, da on sam ure ni ukradel, marveč da je zasledil pri tatvini neznanega moškega, ki se je potem, ko je zagledal osumljenega, tako ustrašil, da je dal uro njemu. Potem, ko je Janez zvedel, da je osumljen tatvino on, se je podvil, da se nesrečne ure iznebi. Šel je in jo izročil zopet neznanemu drugemu moškemu, a ta jo je vrnil proč v veži stražnice, kjer jo je potem stražnik Kosmus našel. Tako Janez, če pa je vse to res, bo dognala preiskava. Erzmožnik je dobil svojo uro nazaj.

Iz Slovenskih goric

— Sejem. Letošnji Alešev sejem pri Sv. Anži v Slovenskih goricah 17. julija je bil slabo obiskan v primeri s sejmi drugih let. Prignanih je bilo 30 glav goveje živine. Povprečne cene so bile zelo slabe. Krava je stala v poplavi, ki je uničila velik del sene ob potokih.

Ali sem prispeval za
scholehi dom v Trnovem?

Izleti namešencev in delavcev KID

Skupine izletnikov štejejo po 1000 članov — Namen takih izletov

Jesenice, 21. julija. Kranjska industrijska družba na Jesenicah je že leta 1937 uvedla skupinske izlete svojih namešencev in delavcev ter njih svojcev širom gorenjske pokrajine. Izleti namešencev in delavcev v velikih skupinah imajo svoj pomen. Na takih izletih se uslužbenec podjetja medsebojno spoznavajo. Z izleti se pospešuje tovarništvo, se čvrsti vzajemnost in medsebojna pomoč pri delu in izreče marsikatera bodrilna in tovaršiska beseda. Na takih izletih se izravna marsikatera stara mržnja in spor med področji in druge take nevarnosti, ki zastrupljajo delavske medsebojne odnose.

Glavni namen prirejanja takih izletov pa je, da se da čimvečjemu številu uslužbenecv in njihovih družin priliko, da gredo lahko ob nedeljah ven iz zaprtega in zadimljenega revirja in iz zakajenih gostiln, ven v prelesto naravo, tja, kjer je čist zrak, bistra studenčnica, lep razgled in prijeten mir.

Vsi dosedanj izleti so se vršili v najlepše kraje naše ožje domovine in sicer v Mojštrano, na Peričnik, divje romantično dolino Vrata, v Radovno, Krmo, Pišenco, Tamar, dalje na Korensko sedlo, na tromojo, Srednji vrh, Martuljek, Vršič, Planino-Sv. Križ, Sv. Katarino, v Završnico v so tesko Drago, Bled, Bohinj itd.

Skoraj vse delavstvo je obiskalo tudi kraje, kjer je pred stoletji cvetela železarska obrt, iz katere skromnih početkov je rasla velika železarska industrija v jeseniškem revirju. Med te kraje štejemo Kropano, Kamno gorico, Tržič, Radovno, Počabljeno in Staro Fužino. Dočim v Kropani in Kamni gorici obratuje železarska indu-

strija in obrt tudi zdaj, pa v Radovni, na Počabljenu in v Staro Fužini štrle v zrak od zoba časa razmajani zidovi, s travo porasla pota in vodne struge. V teh krajih je včasih obstajala solidna železarska obrt, ki je nesterim kmečkem in bajtarskim fantom dajala kruha, ki jim ga domača gruda ni mogla dovolj dati.

Taki izleti so za delavstvo zanimivi in poučni. Delavstvo, ki preživlja nedelje zunaj v prosti naravi, v osrčju naših visokih gora, na zelenih gmajnah ob bistrih rekah in potokih in na obalah naših jezer pozablja na dnevne skrbi in na vse ono, kar morja in ubija duha. Duševno okrepjeni, telesno odpočiti in od solnca ožgani se začnejo lic in zadovoljni vračajo v svoja naselja in gredo naslednji dan zadovoljni, sveži in spočiti zopet na delo.

V letošnjem poletju je bilo prirejenih že več takih izletov, katerih se je udeležilo po 1000 in tudi več uslužbenecv in njih svojcev. Delavci mehanike in električne delavnice in sorodnih obratov so šli na Završnico, delavci žičarske skupine so šli v Tamar, plavžarji na Peričnik, prometni in železniški oddelek ter uradniški mezdnega urada pa na Jamnik nad starodavno Kropano. Okoli tisoč pa jih je šlo v divje romantične Martuljek. Med namešence, delavce in njih svojce so se pomelali tudi predstavniki, ravnatelji in prokuristi podjetja, ki so v njihovi družbi preživeli lep poletni dan v vsoznju naših visokih gora.

Med prepevanjem in ob zvokih harmonik in kitar so se izletniki veselili in razigrani vračali nazaj na Jesenice.

Gasilci se pripravljajo na svoj kongres

II. jugoslovanski gasilski kongres, ki bo od 13. — 15. avgusta v Ljubljani, bo gasilski maifestacija

Ljubljana, 22. julija. Priprave za grandiozno manifestacijo našega gasilstva potekajo v najlepšem redu, kakor so bile v programu določene. Širok Slovenije se vrše skoraj vsake nedelje prireditve, ki so kot nekaka priprava za sam kongres. Gasilci se vezajo v prostih vajah, tekmovalni roji ter posamezniki, ki so se pripravili k gasilskim tekmam prav pridno trenirajo. Imeli so že posebne tečaje, kakor za proste vaje, tako tudi za vse tekmovalne snove, da moremo pričakovati pri tekmah prav lepe uspehe. Čeprav je predstojnik predvsem vodila misel izpolnjevanja in strokovnega izobraževanja gasilcev, bodo tekme seveda pokazale tudi neke vrste rekordov, saj so te vrste tekem prve v naši državi. S tem delom se prav obilo peča tehnični odsek pod predsedstvom g. Rupnika Jožeta, starešine gasilske župe Ljubljana okolica ter smo lahko prepričani, da bodo tekme v prav vsem uspele.

Glede samih ugodnosti, ki jih imajo udeleženci kongresa, smo se obrnili na pisarno kongresnega odbora, ki jo vodi g. Ivane Boris, ter smo dobili sledeča pojasnila: Knjižice. Kongresni odbor je izdal knjižice z vsemi potrebnimi navodili za udeležence kongresa. V knjižici je spored kongresa, da si lahko vsak udeleženec že doma napravi načrt, katerih prireditev se bo udeležil. Ker daje kongresna knjižica zelo veliko olajšav, smatramo za potrebno, še posebej naglasiti vse ugodnosti. Te so:

1) Četrtniška vozilna na železnici za vse članstvo gasilske organizacije, t. j. izvršujoče člane, mlade gasilce, samarijke in podpomočnike člane, pa čeprav slednji šele pred kongresom pristopijo k četam kot podporni člani.

Ker pa železniška uprava s svojimi odredbami predpisuje, da mora vsak udeleženec nabaviti ob priliki kupovanja železniške karte tudi obrazec K — 14, bo moral vsak udeleženec kupiti tudi tega na svoji odtodni postaji za ceno din. 2.—. Ta obrazec se mora potem v Ljubljani zgostiti, enako tudi kongresna knjižica. S kupljenim polovično karto pri odtodni postaji bo imel potem vsak udeleženec brezplačen povratek. V Ljubljani se bodo knjižice ter obrazci K — 14 zgostili na več krajih, ki bodo vidno označeni. To bo predvsem na Stadionu, na kolodvoru, na prenočiščih in drugod.

Navedene olajšave veljajo za odhod na kongres od 11. do 15. avgusta ter za povratek s kongresa od 15. do 18. avgusta.

2) Brezplačen vstop na stadion na dan 13. avgusta, ko bodo dopoldne tekmovali posamezniki in popoldne gasilski roji, je

vsakomur z znakom in kongresno knjižico zagotovljen.

3) V I. dr. realni gimnaziji v Vegovi ulici (za univerzo) bo v nedeljo 13. VIII. odprta velika gasilska razstava, katere ogled bo brezplačen za vse lastnike knjižice in znaka. Ta razstava se bo od vseh dosedanjih razlikovala poleg drugega tudi v tem, da bodo zelo nazorno prikazane tudi vse preventivne mere, ki jih moramo v svojem vsakdanjem življenju upoštevati in se jih držati, da do požara sploh ne pride.

4) Višek vseh kongresnih prireditev bo vsekakor na Stadionu 15. avgusta, na glavni dan kongresa, ko bodo nastopile velike množice naših gasilcev. Tudi tega dne bodo imeli vsi lastniki knjižice brezplačen vstop na Stadion.

5) Knjižica daje lastniku tudi pravico do brezplačnega prenočišča v Ljubljani vse tri dni kongresa (prenočišče je skupno na slami). To pa seveda po predhodni prijavi. Za to ni potrebno ničesar drugega, kakor da se lastniki knjižic prijavijo kongresnemu odboru.

6) Poleg vseh teh ugodnosti imajo lastniki tudi znižano vozilno na električni cestni železnici v Ljubljani in sicer se lahko vsaki vozi za 1.— din v vse smeri in na vse daljave. Ponoči se temu dinarju še doda nočna taksa, tako da stane vožnja ponoči v vse smeri in na vse daljave vsega 2.— din.

To so ugodnosti, ki jih daje kongresna knjižica. Na ta način je kongresni odbor dal možnost skoraj vsakomur, ne samo gasilec, da se udeleži kongresa, ker mu nudi toliko ugodnosti, ki mu prav obuljivo zmanjšajo materialne izdatke.

Zato je prav, da vsi pohitijo z nakupom knjižic, ki se dobijo pri vseh gasilskih četah. Knjižice stanejo z znakom vred din. 7.

Narodne noše. Prav bi bilo, da se kongresa udeležijo tudi narodne noše. S tem se bo prav lepo javnosti prikazala velika povezanost gasilske organizacije s slovenskim narodom, saj se narod pač najlepše predstavi z narodnimi nošami.

Ognjemet. V ponedeljek, dne 14. avgusta bo zvečer ob 9. uri na Stadionu velik ognjemet, ki bo prav gotovo privabil veliko število gledalcev. Spored ognjemeta je tako pester ter tudi tako lepo izbran, da enakega še ni bilo v naši državi. Vstopnina bo prav malenkostna.

Kolajne. Kongresni odbor je po želji članstva izdal spominske kongresne kolajne. Kolajna ima na sprednji strani gasilski grb in napis, na zadnji strani pa silhueto Ljubljane. Ta kolajna bo prav lep spomin

vsem gasilec na veličastne dni gasilskega kongresa.

Kolajne je izdelala domača tiskarna g. J. Štrn v Dravljah.

Loterija. Tudi velika efektivna loterija je napravila prav prijeten odjek širok Slovenije. Prav mnogo je povpraševanja po srečkah, saj so čete, ki so v svojem okolišju prodale že nad 800 srečk. Srečke se dobijo pri vseh četah, pa tudi mnoge trafike jih prodajajo, lahko se pa naroči tudi direktno od kongresnega odbora.

Rezultat žrebanja bo objavljen v »Gasilcu«, dalje v dnevnem časopisu, vse čete kakor tudi trafike, ki sedaj prodajajo srečke, pa bodo dobile še posebno okrožnico.

Stanovanja. Glede stanovanja smo prejeli sledeče informacije: kakor je že omenjeno, ima vsak lastnik kongresne knjižice pravico do brezplačnega prenočišča na slami. Kdor bi pa želel imeti boljše prenočišče, bo moral to prijaviti pri svoji četi, ki bo potem poslala posebno prijavo kongresnemu odboru. Prenočišča bodo namreč poleg skupnega na slami tudi na slamnjenah in sicer po ceni din. 5.— za eno noč; dalje po ceni din. 10.— na posteljah po internatih in zavodih za eno noč ter pri zasebnih po ceni do din. 30.— za noč. Denar za prenočišče po zavodih in internatih ter pri zasebnikih se mora poslati takoj s prijavo.

V splošnem pa se bo stanovanjski odsek trudil predvsem, da bodo vsi udeleženci kongresa pristojno preskrbljeni za počitek in odmor.

Prehrana. V pogledu prehrane je stvar sledeča. Kakor je bilo že rečeno ter je to tudi v kongresni knjižici še posebej poudarjeno, bodo imeli brezplačno hrano samo telovadci, ki bodo nastopili in sicer na glavni dan.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

Vsi ostali si bodo pač morali pripraviti še toliko sredstev, da bodo lahko preživeli dan ali dva v Ljubljani. Odelek za prehrano je poskrbel, da bodo udeleženci mogli dobiti v Ljubljani dnevno prehrano in sicer zajtrk, kosilo (juha, meso in dve prikuhi) ter večerjo že za 15.— din. Seveda bo tudi dražja ter temu odgovarjajoča tudi boljše prehrana. Denar za prehrano se mora prav tako poslati naprej ob enem s prijavo, v kateri se bo moralo točno označiti, koliko zajtrkov, kosil in večerj se naroča in za kateri dan.

Znaki za tekmovalce, sodnike in telovadce. Tehnični odsek je tudi določil, da prejmejo vsi tekmovalci, telovadci ter sodniki brezplačno poseben znak na trak kongresne kolajne kot spomin za svoje aktivno sodelovanje pri nastopu in tekmah. Ta znak predstavlja dva zlata prekrizana ročnika z državnim grbom.

razne koristne zdruge, med njimi mlekarstvo, katere surovo maslo slovi kot eno najboljših. V vsaj je lepa moderna osnovna šola, Sokolski dom in gasilski dom. Za prosveto skrbje predvsem Sokoli, ki imajo svoj oder in precejšno v zimskem času precej pogosto dramske predstave. Za petje in glasbo skrbi društvo »Edinost«.

Kot izhodišče za razne kratke izlete slovi Radomlje daleč naokoli. V četrtr ure si na edinstveno lepem hribčku, vrh kate-rega stoji lepa cerkev. Od tu se ti nudi krasen razgled proti Ljubljani ter Kamniškim in Julijskim Alpam. Lahko pa kreneš na Rova, na Kolovec ali nekoliko dalje do graščine Brdo — rojstnega doma našega pisatelja Janka Kersnika. Povsod je tako lepo, livade, loke, dišeči smrekovi in borovi gozdovi, kot more in zna to ustvariti le narava.

6. avgusta bo v Radomlju veliko sokolsko slavo. Razvili bodo tam svoj društveni praor, ki so ga zvezle pridne in briske Radomljanke. Razvite prapora bo združeno z okrožnim zletom kamniškega sokolskega okolišja. Vse, kar leze in gre, se že danes pripravlja na to svečanost in pričakuje se, da bo to res veličastna manifestacija in praznik sokolske misli na deželi.

Torej, če si prijatelj narave in bi se rad pogovarjal in družil z našim dobrim preprostim kmetskim ljudstvom, ne zamudi prilike in obišči Radomlje, ko bodo praznovali svoj praznik. Ne bo ti žal!

— aš.

— Sokolsko društvo Stratišče bo imelo v nedeljo, dne 30. julija t. l. ob 16. uri popoldan na igrišču SK »Savice« ob sodelovanju vseh telovadnih oddelkov letni javni nastop, na katerega vabimo vsa bratska okoliška društva in sokolstvu naklonjeno občinstvo. Po nastopu bo prosta zabava s plesom in in pred Sokolskim domom. Pri nastopu, kakor na zabavi igra vojaška godba I. planinskega polka iz škoške Loke. Pohitite ta dan v Stratišče, da se v sokolskem krogu razvedrite in daste s svojo

Prvi krožni polet šolskih in sportnih letal

Ta zanimiva letalska prireditev, ki je dal pobudo zanjo dr. Stane Rape, bo 5. in 6. avgusta v Ljubljani

Ljubljana, 22. julija. V Jugoslaviji smo dozdaj imeli že 5 vseh državnih letalskih vpleditev, na katerih so sodelovali skoraj vsa zasebna letala v državi. Te prireditve so bile v Mariboru, Sarajevu, Osijeku in Banjaluki in je bila vsakokrat zastopana tudi Ljubljana, ki je nastopila s klubskim letalom domače

konstrukcije KS 2B, ki ga je po načrtih inž. Kuhlja zgradil g. Lavrič iz Jarš. Slednji je bil tudi njegov prvi lastnik, a je letalo pozneje prodal ljubljanskemu Aeroklubu. Zdjaj bo oblastni odbor Aerokluba v Ljubljani priredil vsedržno prireditev tudi v Ljubljani in sicer v dneh 5. in 6. avgusta.

Šef tehničnega odbora ljubljanskega oblastnega odbora in šef centra letališča v Ljubljani g. dr. Stane Rape je sprožil misel prvega krožnega poleta šolskih in turističnih letal po Jugoslaviji s ciljem v Ljubljani, ki naj ne bi samo predstavljala letalsko manifestacijo, temveč naj bi bil njegov namen v prvi vrsti omogočiti turističnim pilotom tekmovalne in letalske konstrukcije in izdelave in na ta način dokazati izdržljivost domačega materiala in osebne sposobnosti. Osrednji odbor Aerokluba je z veseljem sprejel načrt in tako bomo v kratkem imeli v Ljubljani priložnost prisostvovati prvemu krožnemu letu sportnih in šolskih letal po Jugoslaviji.

Na tem poletu, ki bo prvi te vrste v Jugoslaviji, naj bi po zamisli dr. Rapeta prvenstveno tekmovala letala domače izdelave, pilotirani pa bi izključno piloti s sportnimi diplomami. Zato so od udeležbe izvzeti vojaški piloti, kakor tudi taki zasebni, ki jim je pilotiranje poklic, n. pr. piloti pri Aeroputu.

Tekmovalo se bo po načinu relejev, to je prisilnih vmesnih postaj, vsi tekmovalci pa si bodo lahko poljubno izbrali točko starta kjerkoli v Jugoslaviji, potem pa bodo morali leteti strogo po že prej določenem času in skupno pristati na dan 6. avgusta ob 15. na cilju v Ljubljani. Ocenjevali bodo posebej obe kategoriji in sicer po točnosti letenja in po ekonomiji letenja vobče. Po tem načinu bodo letala, ki imajo slabšji motor z manj konjskimi silami, a bodo bolj navoženja, imela prednost pred onimi z močnejšim motorjem in manjšo obtežbo oziroma nosilnostjo. Da se prepreči prekomerna obremenitev in izkoriščanje materiala (vožnja s polnim plinom), je iniciator predvidel posebne ocenjevalne formule, ki dopuščajo izrabljanje konjskih sil le do 75%. Udeleženci bodo po tem načinu tekmovali in imeli dovolj prilike pokazati čim večjo točnost v orientaciji sposobnosti, zlasti pa glede točnega izpolnjevanja predpisane časa letenja za posamezne etape.

Dolžina trage za šolska letala mora znašati najmanj 500, največ pa 800 km zračne črte, za sportna letala pa najmanj 1000 in največ 1500 km. Začetek tekmovalnega bo 5. avgusta ob 7. zjutraj, trajalo pa bo do 19. ure istega dne. Nadaljevanje krožnega leta je nato naslednji dan, v nedeljo 6. avgusta ob 6. do 15. Za zmagovalce se napa-

K zdravju
Tvojega otroka spadajo tudi
zdravi zobje
SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

navzočnostjo novih pobud delavnemu našemu Sokolu! Zdravo!

— Sokol I sporoča vsem bratskim društvom, da se vrši letni nastop, proslava 10letnice obstoja društva ter razvite na, raščajškega in društvenega prapora nepreklicno dne 8. septembra (v primeru slabega vremena 10. septembra) na letnem telovadišču. Opozarjamo na to vsa ostala društva ter jih prosimo, da istega dne ne prirejajo svojih prireditev. Spored prireditve sledi v dnevnem časopisu in letakih. Odbor.

Živilski trg

Zdi se, da bo na trgu zopet kmalu začelo primanjkovati prostora kakor vsako leto, ko so napredaj že skoraj vsi domači pridelki nove letine. Zadnja leta se je tržišni prostor sicer precej razširil z odstranitvijo nekaterih stojnic in ker je tudi določena za trg velika ploščad med stolnico in semeniščem.

Letos je trg nekoliko prej založen bolje s sadjem kakor prejšnja leta. Najprej je bilo napredaj izredno mnogo češenj, a precej jih je na trgu še vedno, nakar so trg v pravem pomenu besede preplavile marelice. Tudi marelice je še vedno mnogo in letos so približno 50% ceneje kakor lani. Toda delj časa je že mnogo hrusk, ki so se naglo pocenile. Povprečno so po 5 do 6 din kg, najlepše po 8 din, slabše blago so pa danes prodajali celo od 2 do 3 din kg navzgor. Precej je tudi že jabolk, a samo za kuhvanje. Povprečno so po 5 din.</

VHOD IZ FRANČISKANSKE ULICE

Sel ljubezni

Senzacionalno priznanje obsojenega morilca

Kaj je izpovedal naknadno France Banič, ki je umoril posestnika Skvarča in bil obsojen na 20 let robije

Novo mesto, 21. julija. Pred novomeškim okrožnim sodiščem, senatom petorice, se je 4. t. m. vršila kazenska razprava proti morilcu Baniču Fr. iz vasi Kalca-Naklo pri Kostanjevici, ki je meseca maja umoril po naročilu Marije Liparjeve posestnika Skvarča za 500 din. Na razpravi je Banič solzno očito priznal, kakor tudi Liparjeva. Sodišče je zaradi odkritega priznanja obsodilo Baniča na 20 let, Liparjevo pa na 12 let robije. Oba obsojenca sta odmerjeno kazeno molče tudi sprejela.

Pred dnevi pa je Banič izrazil željo, da bi rad govoril v važni zadevi s svojim zagovornikom, odvetnikom Pečarjem, češ da mu ima povedati važne okolnosti glede umora posestnika Skvarča, ki jih je na razpravi molčal. To da je storil, ker je bil trdno prepričan, da bo za svoj težki zločin prejel malenkostno kazeno — nekaj mesecev zapora, kar mu je zadrževala zlasti še zasnovateljica zločina njegova sotoženka Lipar Marija. Sprito teh okoliščin tudi ni hotel pred sodiščem izdati estah, pri zločinu prizadevali ljudi. Sedaj, ko ga je zadel težka obsodba, pa hoče povedati gool resnico. Odvetnik g. Pečar je izpoved mladega zločinca z velikim presenečenjem vzel kot zagovornik tudi na znanje. Banič je izpovedal, da je na glavni razpravi zamolčal, da sta ga k umoru posestnika Skvarča nagovarjali tudi prvotno osumljena

umorjenčeva žena Marija in rejenska Zakalj Terezijsa.

Banič je izpovedal, da ga je Skvarč Marija nagovarjala k umoru svojega moža že lani jeseni, ko so pospravljali krompir s njive. Dejala mu je, da ne ve, koliko bi mu dala, samo da bi ne bilo njegovega moža več pri hiši. Slično ga je sedaj k dejanju nagovarjala Liparjeva, vendar pa je on to odklonil. Drugič da ga je Skvarčeva nagovarjala k umoru, ko so v gozdu spravljali listje. Lanske jeseni, še pred vsem svetli, sta se peljala z žolajevjo zgodaj jutraj v vinograd po vino za delavce. Ko sta spila z dekletem par kozarcev vina, je žolajeva pripomnila, da bi bilo prav »luščno«, ko bi bila sama gospodarica Skvarčevega posestva. Pripomnila je še, da bi njena mati dala mnogo, samo da bi ne bilo Skvarča pri hiši! Še jaz bi dala 6000 tisoč din tistemu, ki bi to storil, je dejala.

Tudi letos spomladi, ko so pričeli hoditi v vinograd na delo, ga je Skvarčeva nagovarjala.

naj njenega moža spravi s poti. Istočasno ga je nagovarjala tudi Liparjeva, ki mu je nekega večera izročila v gosposdarjevi veži tudi samokres s 3 naboji.

Četrti naboj pa je že preje istretila žolaj Tereza za poskušnjo, če je samokres dober. Svetovala mu je, naj poskusi še on na kakšnem drevesu, da bo videl učinek, ostala dva pa naj prihrani za posestnika Skvarča. Ustrelil bi ga naj na poti v vinograd. Banič pravi, da je imel samokres samo eno noč pri sebi oziroma doma na podstrešju in to, ko mu ga je izročila Liparjeva. Drugi dan po tem dogodku je šel Banič s Skvarčem v vinograd. Pred odhodom pa so ga vse tri ženske nagovarjale.

naj med potjo Skvarča ustrelil.

Skvarč Marija pa mu je še posebej obljubila nagrado v znesku 20.000 din, če bi to storil, žolajeva pa mu je obljubila 6 tisoč din. Skvarčeva je pri tem izjavila, da bo v to svrhu prodala hraste. Tudi ona ga je zagovarjala, da bo dobil majhno kazeno. Po prestani kazni pa prejme nagrado. Sploh so ga ženske stalno nagovarjale k umoru, on jim pa ni nicesar obljubil. V začetku letošnjega maja ga je Skvarčeva znova opozorila, da se za umor njenega moža nudi ugodna prilika, bo drugo jutro zgodaj gnil kobilo k žrebcu nekam na Hrvaško. Povedala mu je uro odhoda in mu ponudila tudi uro budičke, da bi se pravočasno zbudil. Povedala mu je tudi, da bo njen mož kobilo gnil skozi vas Cerklje. Svetovala mu je, naj ga počaka v gozdu Veliko Mraševo. Tudi na ta načrt Banič ni pristal, ker je sumil, da namerava Skvarčeva najeti še kakšnega morilca, sum pa bi vsekar padel nanj! Iz previdnosti tisto noč ni spal doma, pač pa pri vintarjevih v Naklu. Spal je v hlevu, skupaj z domačim sinom Francotom. Ko na vse to nisem pristal, pravi Banič, so me ženske pričele nagovarjati, naj Skvarča na poti v vinograd samo udarim. Dotočila pa bi gosposdarja tista, ki bi šla z njima v vinograd. Ko je Skvarč šel s kobilo zaradi preizkušnje zopet na Hrvaško, je Skvarčeva ponudila Baniču budičko in tudi samokres, s katerim

naj bi njenega moža ustrelil v mraščevskem gozdu.

Tudi to pot je ponudbo odklonil in ni šel na prežo.

Umor sam pa je Banič opisal drugače, kot je izpovedal pred sodiščem. Ob ugodni priliki — pravi Banič, me je Liparjeva nagovarjala, naj Skvarčo samo udarim, pa dobim obljubljeni 500 din za nagrado. Zato je res Skvarča dvakrat udaril z akacijevim kolom, ki sem ga držal v desnici. Zato je zadel Skvarča po levem nadlaktu. Tedaj se je mož nekoliko obrnil nazaj, dvignil levo roko v obrambo h glavi ter vprašal

Kaj pa to pomeni, Franci!! Drugi udarec je napadenega zadel po prstih leve roke. Mož je kričal: Kaj je pa zdaj? in padel. Na tleh ležal se mu je zasmilil in ga ni več udaril, čeprav ga je v to silila Liparjeva. Planila je tedaj proti njemu, mu izrgala kol, katerega je držala z obema rokama in

trikrat udarila na vso moč po Skvarčevi glavi.

nakar je mož umolknil. Po dejanju je Liparjeva, olajšana dejala:

No, hvala bogu, zdaj smo pa rešeni vseh skrbi. Ne bo nam več grozil, da bo nas postrelil.

Na Skvarčevem domu je gosposdarja vprašala, kje je mož. Pricesla je zelenko žganja, rekoč:

Hvala bogu, zdaj ga pa le pijte, »likor hočeta!«

Med tem pa je žena oz. gosposdarja izrazila bojazn, da je mož, da ga nista popolnoma ubila in da bi utegnil pokojni Skvarč le priti domov. Liparjeva pa je to bojazn zavrnila, rekoč:

Ga ne bo, sem ga že jaz toliko, da ga ne bo!

Rejenka žolaj Tereza pa se je smejala. Preden smo odšli iz vinograda domov, mi je Liparjeva dala piti žganje, kar iz ste. klenice. Drugi dan po zločinu mi je Liparjeva jutraj v spalnici pri Skvarčevih izročila din 500.—. Bila sva sama. Preden pa mi je našla denar, me je prosila:

France, daj mi roko, da me ne boš izdal, da sem ga jaz ubila. Samo če mi to obljubiš, ti dam denar!

Segel sem ji v roko in obljubil, da bom molčal, na kar mi je izročila denar. Žena pokojnega Marija je tudi svetovala, da naj rečem, da je šel Skvarč jutraj že po dogodku od doma ob dveh. Ob tej priliki so bile vse tri ženske skupaj v sobi. Skvarčeva je še pripomnila, da bo ona povedala na sodišču, da mu je dekla Liparjeva pred odhodom skubala še vina, nakar je odšel mož v vinograd.

Pri strašnem zločinu je vsekar čudno, da Banič svoje nove izpovedi ni povedal v svojo obrambo že pri glavni razpravi, ko je povsem jasno čul iz ust predsednika senata, ko je zastavil na priče neko vprašanje, da v stvari ne gre za šalo, temveč za »strik«. Čudno je tudi v njegovi novi izpovedi, da ni hotel prištati na izvršitev zločina, če mu je pokojnikova žena Marija obljubila nagrado v znesku 20.000 din, žolajeva pa še 6000 din. Naenkrat pa mu je zadostovala nagrada, ki mu jo je obljubila dekla Liparjeva v znesku 500 din. Če pride do obnove procesa, bo sodišče vsekar težko verjelo novi Baničevi izpovedi.

Naša kolesarska anketa

Čudno je, da se izmed 180.000 kolesarjev v Sloveniji ne najde niti 20 ljudi, ki bi bili voljni povedati javno svoje mnenje in sprožiti predloge h kolesarski anketi, ki jo je razpisal »Slovenski Narod«. Človek bi mislil, da bodo tozadevni dopisi z različnimi predlogi in navetki kar na debelo deževali v uredništvo in da bo obseg lista mnogo premajhen samo za tiste dopise, ki so res zrel za objavo. Brez dvoma je to zelo značilno — kakor piše dopisnik Z. G. v »Slovenskem Narodu« z dne 15. julija t. l., da smo kolesarji vse preveč brezbržni za svojo usodo in velikodušno dopuščamo, da vsako toliko nekdo zaradi lepšega ali z resno voljo, da pomaga tudi kolesarjem na pravo pot v naši prometni kolobociji, izpregovori nekaj morda tudi zelo uvaževanja vrednih besed pa — amen.

Res je da se ta naša brezbržnost nam že danes kruto mašuje, pa kakor vidimo, se bo sprito naraščajočega cestnega prometa v bodoče še hujše maševala, če se ne bomo pravočasno zavedli svojih pravic, ki jih imamo na naših cestah. Bodimo uverjeni, da nam teh pravic ne bo nihče ponujal ali pa nas spominjal nanje tako, kakor nas spominjajo na dolžnosti, ki jih imamo kot kolesarji napram državi in cestnemu fondu.

Na drugi strani pa se tudi malokateri kolesarji zaveda, da z vožnjo na kolesu po prometni cesti, stavi na kocko svoje lastno življenje, lahko pa tudi življenje drugih. Marsikdo se zanaša samo na svojo izvežbanost in duhaprisotnost, toda vse te njegove lastnosti ga puste pogosto na cedilu. Drugi pa zopet pri vožnji s kolesom ne misli ne na eno in ne na drugo, zato pa tudi temu primerno vozi tako, da se ga boji na cesti vsak, bodisi avtomobilist, kolesar ali pešec.

Komur je mar splošni dobrobit kolesarjev, bo izvajanjem zgoraj omenjenega dopisnika rad pritril ter jih z obema rokama podpisal. Najumestnejši pa se mi zdi njegov predlog, da naj bi se ustanovila kolesarska organizacija, ki naj bi se pečala izključno samo s kolesarskim prometom in kar je s tem v zvezi. Delokrog te organizacije bi bil tako obširen in pomemben, kakor morda nobene druge strokovne organizacije, čeprav nekatere teh organizacij nudijo svojim članom vse, kar jim je v danih razmerah nuditi mogoče.

Pred vsem bi imela kolesarska organizacija več kot dovolj posla z našimi do skrajnosti desolantnimi cestami, ki niti od daleč ne odgovarjajo današnjemu prometu. Da je vprašanje cest pri nas zadosti pereče, nam dokazujejo ankete in razni ukrepi Društva za ceste v Ljubljani.

Poleg cestnega vprašanja pa bi bila menda najvažnejša naloga kolesarske organizacije, da bi poskrbela za izdajo cestno prometnih predpisov ter seznanila z njimi ne samo svoje člane, temveč celokupno prebivalstvo. Če bi bili vsi prebivalci poučeni o cestno prometnih predpisih ter se tudi po njih ravnali, je popolnoma logično, da bi prometnih nesreč ne bilo toliko kakor jih je zdaj.

Pri nas se cestno prometni predpisi sicer izvajajo, toda vprašanje je, kdo jih pozna do potankosti tako, kakor bi bilo potrebno. Vsak, bodisi kakršenkoli zakon, na podlagi katerega se nekaj prepoveduje, odnosno zapoveduje, ima vsakdo priliko, da si

ga za mal denar nabavi, ali pa tudi izpovedi, kakor se lahko točno pouči o njem in se po njem ravna, če noče, da ne pride s to prepovedjo ali zapovedjo navzkriž. Popolnoma drugače pa je s cestno prometnimi predpisi. Vsi mislimo, da se ravnamo po cestno prometnih predpisih, bodisi pešci in vozači, toda ne pozna jih pa menda nihče več kakor toliko, kolikor nam jih po potrebi policijski organi sproti vtepo v glavo. Pa še ta pouk sprejemamo z gobjanjem in zabavljanjem samo zato in v toliko, kolikor ga moramo, ker smo v to prisiljeni. Zato bi ne bila ta naloga za kolesarsko organizacijo nič manj važna, kakor cestno vprašanje.

Ker pa se bodo kljub vsem varnostnim odredbam prometne nesreče gotovo še dogajale, zato naj bi bila tudi naloga kolesarske organizacije, da nudi pri nesrečah prizadetim svojim članom pravno varstvo, za kar naj bi si oskrbeli odvetnika-strokovnjaka, ki bi se posebno bavil s prometnimi vprašanji in predpisi. V veliki večini primerov je največ odvisno od tega, ali te zagovarja strokovnjak, ki svoj posel razume, do potankosti, ali pa povprečen, ki jih misli samo na svoj honorar, ki ga bo itak dobil, če njegov klient pravdo dobi ali izgubi.

Poleg tega pa bi morda prišlo pri kolesarski organizaciji v poštev tudi vprašanje kolektivnega zavarovanja članov, za primer prometne nesreče. Saj vsi vemo, da je kolo prometno sredstvo nižjih slojev, ki žive iz rok v usta že v normalnih razmerah, če pa pride nepričakovana prometna nesreča v obliki telesne poškodbe ali celo smrti, je pa pomanjkanje in lakota v družini neizogibna. Zato bi bilo na mestu, da se tudi o tej točki razmislija pri eventualni bodoči kolesarski organizaciji.

Končno pa bi prišlo v poštev kot zabaviti in poučiti del tudi predavanja in izleti, izključene pa bi ne bile tudi razne prireditve.

Nastane še samo vprašanje, kakšno bi bilo zanimanje kolesarjev in seveda tudi kolesark za kolesarsko organizacijo? Ali

ga za mal denar nabavi, ali pa tudi izpovedi, kakor se lahko točno pouči o njem in se po njem ravna, če noče, da ne pride s to prepovedjo ali zapovedjo navzkriž. Popolnoma drugače pa je s cestno prometnimi predpisi. Vsi mislimo, da se ravnamo po cestno prometnih predpisih, bodisi pešci in vozači, toda ne pozna jih pa menda nihče več kakor toliko, kolikor nam jih po potrebi policijski organi sproti vtepo v glavo. Pa še ta pouk sprejemamo z gobjanjem in zabavljanjem samo zato in v toliko, kolikor ga moramo, ker smo v to prisiljeni. Zato bi ne bila ta naloga za kolesarsko organizacijo nič manj važna, kakor cestno vprašanje.

Ker pa se bodo kljub vsem varnostnim odredbam prometne nesreče gotovo še dogajale, zato naj bi bila tudi naloga kolesarske organizacije, da nudi pri nesrečah prizadetim svojim članom pravno varstvo, za kar naj bi si oskrbeli odvetnika-strokovnjaka, ki bi se posebno bavil s prometnimi vprašanji in predpisi. V veliki večini primerov je največ odvisno od tega, ali te zagovarja strokovnjak, ki svoj posel razume, do potankosti, ali pa povprečen, ki jih misli samo na svoj honorar, ki ga bo itak dobil, če njegov klient pravdo dobi ali izgubi.

Poleg tega pa bi morda prišlo pri kolesarski organizaciji v poštev tudi vprašanje kolektivnega zavarovanja članov, za primer prometne nesreče. Saj vsi vemo, da je kolo prometno sredstvo nižjih slojev, ki žive iz rok v usta že v normalnih razmerah, če pa pride nepričakovana prometna nesreča v obliki telesne poškodbe ali celo smrti, je pa pomanjkanje in lakota v družini neizogibna. Zato bi bilo na mestu, da se tudi o tej točki razmislija pri eventualni bodoči kolesarski organizaciji.

Končno pa bi prišlo v poštev kot zabaviti in poučiti del tudi predavanja in izleti, izključene pa bi ne bile tudi razne prireditve.

Nastane še samo vprašanje, kakšno bi bilo zanimanje kolesarjev in seveda tudi kolesark za kolesarsko organizacijo? Ali

bi se jih odzvalo zadovoljivo število klicu pripravljalega odbora, ter pristopilo v organizacijo? Skušnje nas uče, da Slovenci in ne čutimo potrebe zanje, dokler nam ne prične teči voda v grlo. Kadar pa pridemo v stisko, pa zdihujemo in tožimo, obenem pa zabavljamo čez tisto organizacijo, da ni nicesar storila za nas, katere nismo nikdar podpirali s svojim članstvom niti v gnetnem niti v moralnem pogledu. Če pa gre za organizacijo, ki nam nudi kakršnokoli zabavo, smo pa pripravljeni takoj pristopiti in jo tudi podpirati, četudi imamo z njo samo izgubo.

Toda kljub temu bi bilo vredno tvegati poizkus, ustanoviti kolesarsko organizacijo ter pozvati vse kolesarje in kolesarke, da prijavijo svoj pristop k organizaciji. Uspeh bi bil zadovoljiv že, če se prijavijo ena tretjina kolesarjev iz dravske banovine, kajti 60.000 članov že nekaj pomeni v organizaciji, bodisi na znotraj kakor tudi na zunanji pri oblastih.

Pred vsem pa bi bilo želeli, da se tozadevno silijo več glasov izmed prizadetih kolesarjev, zato naj bi se vsaj nekateri oglašili h kolesarski anketi v »Slovenskem Narodu«, ki nam je tako hvalevredno na razpolago, kjer moremo objavljati naše težnje, ki so do skrajnosti pereče.

Končno naj omenim še tole: Povsod v vseh dopisih se govori le o kolesarjih, naše kolesarke pa bi kdo mislil, da prepuščamo njihovi usodi, ali bolje rečeno; da jih ignoriramo kljub temu, da jih ni dosti manj kakor kolesarjev. Toda temu ni tako! Resnica je ta, da kakor je katekoliki zastopnica cenzurna spola na kolesu, pa najsi bo v krilu ali v hlačah, jo smatramo za kolesarja ravno tako, kakor njenega tovariša, ki jo spremlja. S tem bi bila menda popravična napaka v pričujočem dopisu, kjer se govori v pretežni večini samo o kolesarjih, obenem pa tudi zamera pri nečem spolu odpuščena.

Zato stopimo vsi kolesarji brez razlike spola na plan, za ustanovitev naše kolesarske organizacije!

J. K.

Dobre ceste nam dajte!

Rajhenburg, 20. julija. Predavanje inž. Lapajeta pod okriljem ljubljanske sekcije UJIA je vsekar zbudilo veliko zadovoljstvo med kolesarji, ki bodo aginosti sekcije gotovo hvaležni, da se je zanje zavzela. Še bolj pa bodo hvaležni »Slovenskemu Narodu«, ki jim je dal priliko razpravljati javno o tem perečem vprašanju.

NAŠE CESTE. Vsak naš pešec, voznik in kolesar, kakor tudi avtomobilist, pozna dobro naše ceste in dvomim, če je kdo z njih stanjem zadovoljen. Pa ne le domačinom, celo tujcem so naše ceste dobro znane in vsak, ki je kdaj na nje zavozil, mu je bilo žal vozila in užitka na potovanju, kateremu je moral dati slovo zaradi stanja slabih »pešpotic«. Kako dobro so o naših cestah informirane tujkosprometne pisarne v inozemstvu, naj navedem samo en dokaz.

Neki primorski Slovenec, ki živi v Franciji, se je letos odpravil s svojim avtomobilom v domovino. Obrnil se je na potov

rekordne cene bencina. Zato pa rase kolesarski promet.

Kolo ni danes nikak luksuz, saj se ga poslužujejo predvsem socialno nižji sloji. S kolesom se vozimo na delo in z dela, s kolesom si privlačimo ob nedeljah in prostih dneh izlete v naravo. Cene kolesom tudi niso previsoke, lahko si jih kupimo tudi pod ugodnimi pogoji. Zato ni čudno, da ima danes še vsak čest Slovenec kolo. S porastom kolesarjev nastaja pa tudi pereče vprašanje, kako urediti kolesarski promet.

DOBRE CESTE

Alko se vozimo po francoskih cestah, ki so gotovo prvostopenjske, opazimo na cesti pešca, voznika, kolesarja in avtomobilista. Promet je zelo živahen, na deseti presega celo našega po manjših mestih. In vendar se na vseh francoskih cestah ne pripeti toliko kolesarskih prometnih nesreč kot samo pri nas v Sloveniji. Vzroka je iskati v krasnih širokih cestah brez ostrih ovinkov in pa v pametni disciplinirani vožnji kolesarjev, motociklistov in avtomobilistov.

Inž. Lapajeta se v svojem predavanju zavzema za ločene kolesarske poti. Istega mnenja je tudi dr. Vrhumec in drugi. Res je sicer, da bi bila ta rešitev idealna, a skušnja nas uči, da finančni proračuni tega ne bodo odobraval. Pri novih cestah bi to bilo lažje, ker bi obenem v načrtu in proračunu bile vključene že te ločene poti, a kaj bo pa s starimi cestami? Ali bodo te pustili v sedanjem razdrapanem stanju in poleg njih gradili kolesarske poti ali pa se za stare ceste sploh ne bodo več zmenili? Boljša in tudi pametnejša rešitev je v tem, da gradimo lepe široke ceste brez ovinkov. Obenem moramo pa paziti, kdo je na cesti oziroma na kolesu, ker ni vseeno, ali balancira trezen ali pijan kolesar, kakor tudi ni vseeno, ali ta kolesar pozna in se drži prometnih pravil ali ne. Tudi ne bi smelo biti vseeno, če vozi kolesar normalno ali pa divja po cesti kot splašeni konj. Poudarjam še enkrat: dobre ceste, po katerih naj vozijo pametni ljudje in številno prometnih nesreč se bo skrililo na minimum.

KOLESARSKA ORGANIZACIJE

Pisec članka od dne 15. t. m. Z. G. poziva kolesarje, naj se organizirajo in tako posegajo aktivno v reševanje prometa na naših cestah ter si priborijo tisto, kar jim gre po številu, socialnem pomenu vozila in pripravih za nove ceste.

Zdi se mi, da pisec ne pripada nobeni stanovski organizaciji in da tudi ni nikoli čital suhoparnega poročila o tem ali onem obnem zboru ali letnem kongresu te ali one stanovske organizacije, ker se tako naivno zaupa v moč organizacije kot naj bi bila kolesarska. Organizacij je danes dovolj in preveč, le gospodje na mero-dajnih mestih so slepi in gluhi za vse. Edini odgovor na vsa prizadevanja je kvečjemu obljuba ali pa izgovor na prazno blagajno. Zato imam vtis, da je kolesarska organizacija s ciljem zboljšanja cest nepotrebna, ker ne bo imela nikakih uspehov.

Potrebna pa bi bila slična organizacija, ki bi svoje člane učila manir na cesti. V Franciji imajo kolesarska društva, katerih člani so vzorni vozači in res pravi samarjani na cesti in v življenju. In ti delajo po cestah red mesto policajev. Pustimo misel na organizacijo, sicer se bodo oglašali vsi, ki uporabljajo ceste od pijanih pešcev do desetih bratov in zahtevali v svojih organizacijah tudi zase ločene poti. Vzgojimo najprej ljudi, da bodo sposobni za lepše ceste, katere hočemo in moramo imeti, da bomo mirno vozili po njih.

Iz Trbovelj

— Dragi Tone! Pridi takoj domov in dobiš vse papirje, ki jih potrebuješ, tudi jaz sem že dobil dobro mesto za tebe. Trbovlje.

— Tržne cene. V sredo je bilo na tukajšnjem živilskem trgu izredno živahno. Ni bil sicer prikladen dan, vendar so pa kmetice in branjevalci založili stojnice in tržne lope z vsemi dobrotami. Na trg je pripeljal tudi več dolenskih kmetov zgodno sadje, zlasti hruške in jabolka, ki so jih prodajali po 4 din kg. Več vo je bilo že v prvih dopoldanskih urah razprodanih. Kmetice so prinesle na trg zlasti mnogo perutnine, jajc, sočivja in sadja. Cene jabolkom in hruškam so se gibale okrog 4 do 5 din kg. slivam 6 din kg, marelicam in breskvam 6 do 8 din kg, fižol v stročju 4 din, zelje 4 din, kumare 4 do 5 din, paradižniki 6 do 8 din, češnje 3 do 4 din kg. Piščanci so stali 11 do 14 din, kokoši pa 24 do 28 din. Kakor se torej vidi, se cene sadja na tukajšnjem trgu, še zelo visoke in ker je letos sadje, zlasti jabolka in hruške ter marelice in breskve, dobro obrodilo, bi bilo prav, da bi se cene sadja, ki je važen del ljudske prehrane, primerno regulirale in nadzirale, da bi se tako preprečilo oduroštvu.

— Še bodo tombole. Komaj je minila gasilska tombola, že se pojavljajo novi prodajalci srečk, ki skušajo na vse načine prepričati kupce, da bodo našli srečo. Tokrat gre za invalidsko tombolo, ki bo 6. avgusta. Tukajnji invalidi, ki bodo to tombolo priredili, pravijo, da so določili ceno srečk na 2 din zato, da bi bila možnost zadetka čim večja in da bi spravili čim več srečk v denar. Kot dobitke so določili 25 tombol, od katerih je 20 dvokoles in 5 kuhinjskih oprem in še preko 400 praktičnih dobitkov. Morda pa bodo imeli vojni invalidi res srečo, katero jim tudi želimo, ker bo tombola na nedeljo, ko pride v Trbovlje tudi mnogo tujcev, ker bo proslava 40-letnice Zveze rudarjev Jugoslavije.

— Huda vročina je pritisnila tudi v naši dolini. Toplometer je kazal danes opoldne v senci okrog 26 stopinj, popoldne pa je še poskočil. Proti večeru se je sicer nekoliko pooblačilo, vendar se ozračje ni posebno ohladilo in tudi ne kaže, da bi nastopil dež. Če se do sedanja vročina pretvorila v sušo, utegne nastopiti tudi v naši dolini pomanjkanje vode, kakor prejšnja poletja, kadar več tednov ni deževalo.

— »Amerikanci« v domovini. Te dni se je preko Dunaja in Breme vrnili v Ameriko tukajnji rojak g. Pavel Berger, restavrador v Chicagu v Zdržavi ameriških državah. G. Pavel Berger, brat tukajšnjega trgovca g. Ivana Bergerja, je odšel v Ameriko leta 1912, kjer si je s pridnostjo in varčnostjo ustvaril lepo uspešne goštinke podjetje. Ko se je leta 1923 vrnil prvič v osvobodeno domovino na obisk svojih domačin in drugih prijateljev, je bil gospodarsko že toliko utrjen, da je lahko z zadovoljstvom zri v brezskrbnejšo bodočnost. Letos meseca maja je z močvami obišel

Čudovit vonj prav do zadnjega ostanka, ker so skozi in skozi parfumirana: ELIDA MILA

Za žene, ki imajo rade dermatološko preizkušeno milo.

ELIDA MILA CVETIC

svojo domovino, svoje sorodnike, prijatelje in znance. Med drugim se je udeležil tudi odkritja kraljevega spomenika in proslave 30-letnice trboveljskega Sokola dne 18. junija, prepotoval pa je s svojim velikim »Bulcom« vso Jugoslavijo in se poklonil tudi na grobovih jugoslovenskih vladarjev na Oplenju, odkoder je krenil v solčno Dalmacijo in se od tod zopet vrnil v Trbovlje. Na svojem povratku je priznal, da je Amerika lepa in bogata kot njegova nova domovina, toda neprimerno lepša je njegova prava domovina Jugoslavija, ki je nikdar ne bo pozabila. — Za časa njegovega letošnjega bivanja v Evropi pa je prepotoval tudi mnoge kraje v Nemčiji, Italiji in Švic, tako da je bil letos skupno preko 3 mesece v Evropi, katere si je ogledal dobesnno del od dobre in slabe strani. — G. Berger si je pred desetletji izbral za življenjsko družico gospo Pavlo iz znane ugledne Volkerjeve rodbine, ki mu je rodila tri poštavne slovenske Američane, ki mu v času njegove odsotnosti skrbno in vestno vodijo veliki restavracijski obrat v Chicagu in sedaj težko pričakujejo, kako jim bosta vračajoča se oče in mati pripovedovala o življenju in utitih v njihovi pravi domovini. — Gospodu Pavlu Bergerju in njegovi družini želimo v daljni Ameriki še mnogo sreče, zlasti pa, da se bi enkrat srečal, zdrav in zadovoljen za vedno vrnil v domovino.

— Gasilska vaja. Tukajšnja rudniška gasilska četa je priredila v četrtek večjo gasilsko vajo na tukajšnji vodenski šoli. Vaja je bila mišljena za primer požara šole, pri katerem bi bilo treba reševati iz gorečega poslopja mladino. Vaja je popolnoma uspešna, kar je pripisati odlični tehnični izvežbanosti in spretnosti moštva rudniške gasilske čete. Tekom poletja bo še več vaj in bo zlasti zanimiva vaja, pri kateri bodo sodelovale vse 4 gasilske čete v dolini.

— Prah na cesti. Četudi občinski škroplni avto škropi banovinsko cesto Trbovlje-kolodvor večkrat na dan, se v sled vročine dvigajo oblaki prahu za vsakim avtomobilom, zlasti pa avtomobil, ki vozi na postajo in nazaj. Temu bi bilo edino od pomoči z asfaltiranjem ali betoniranjem cestišča, s čimer se pa v dogledni bodočnosti ne more računati, ker ni sredstev, četudi bi bilo materialja in delovnih sil dovolj na razpolago in tako se bomo morali za nekaj časa še zadovoljiti s sedanjiimi cestami.

— Novi avtomobil. Te dni si je avtobusno podjetje Zemljan nabavilo nov moderen avtomobil, ki bo prevažal potnike na progi Trbovlje-kolodvor in nazaj. Prihodnje dni pa pride v promet na tej progi popolnoma nov najmodernejše opremljen avtomobil podjetja Dolanc. Ta avtomobil bo precej daljši od sedanjega in tudi bolj širok in bo imel okrog 34 sedežev in nekaj stoječih na zadnji strani, kar bo novost. S sedanjim avtomobilom pa namerava podjetje Dolanc uvesti nekaj novih izletnih prog in sicer Trbovlje-Celje, Trbovlje-Logarska dolina, itd., kar bo gotovo ugodno za izletnike ob nedeljah in praznikih zlasti sedaj, ko je cesta Trbovlje-Savinjska dolina lepo preurejena za avtobusni promet. Kakor se torej vidi, Trbovlje tudi v prometnem oziru stalno napreduje in če se pomisli, da smo še pred dobrimi 15 leti hodili peš po blatni cesti iz postaje do Trbovelj, lahko rečemo, da napredujemo v prometnem oziru naravnost z ameriško brzino.

Iz Lintomera

— Nogo mu je zdrobila. Pod težko natovrjen voz je prišel v Murščaku učenec Friderik Vrtnjak, ki so mu kolesa zdrobila desno nogo.

PRAVI POVOD

Mali Mihec opazi med kopanjem, kako se njegov tovariš potaplja. Brez pomisleka skozi za njim in ga potegne iz vode. Vse mesto je navdušeno nad njegovim junakstvom in občinski svet sklene prirediti njemu na čast slavnostno večer. Povabijo tudi Miha in vprito vseh mu pripne župan na prsi koleso. — Ni mi tebe pravil, zakaj je naš mali junak odšel, — se obrne župan k občinstvu. — To nam bo povedal sam. Mihec, zakaj si rešil svojega tovariša iz vode?

— Ker jo imal moje desno.

V 21 dneh okrog sveta

Za polet okrog sveta je plačal Američan Lee kot prvi potnik v našem denarju okrog 90.000 din

Zračni promet je dosegel nedavno nov velik uspeh. Ameriška zračna družba Pan American Airways je namreč organizirala prvi polet na progi New York-Lisabona-Marseille s potniki v svojem letalu »American Clipper«. S tem je družba zaključila krog rednih zračnih zvez okrog zemlje. Preden se je vnel boj za redni zračni promet med Evropo in Ameriko na najtežjem prekoceanem odseku, je letelo več državnih letalcev čez ocean. Med njimi je najbolj zaslovel Lindbergh, ker je letel prvi in brez spremljevalca. Nekaj takih poletov se je pa končalo tudi tragično.

Sledili so poštni poleti prometnih letal nemške Lufthanse, poganjani s krovov ekspresnih parnikov severonemškega Lloydja. S tem je bil skrajšan čas poštne prometa med Evropo in Ameriko za dobrih 24 ur. Potniški promet med Evropo in Ameriko so otvorili najprej »Zeppelin«. Znano je, da je bil ta promet pozneje ustavljen deloma radi prepovedi Amerike prodajati Nemčiji helij, neobhodno potreben za varne polete z rakotopovi, deloma pa zaradi odklonilnega stališča ameriške vlade napram nemškemu zračnim program. Nemška Lufthansa, ki so njena letala v zadnjih dveh letih že opetovano varno preletela prekoceanjsko pot med Evropo in Ameriko, si je zmanj prizadevala doseči koncesijo ameriške vlade za otvoritev rednega zračnega prometa preko oceana.

Lani sta organizirali angleška družba Imperial Airways in ameriška Pan American Airways več izrednih poskusnih poštinih poletov čez Atlantski ocean. Po pridobljenih izkušnjah sta se pa lotili ne samo organizacije rednega poštnega, temveč tudi v zgodovini tudi rednega potniškega prometa z orjaškimi letali. Varno potovanje na tej najtežji prekoceanjski zračni poti je bilo organizirano s pomočjo velikih prometnih letal »American Clipper«. Ta letala so tako velika, da lahko potniki med poletom tudi promenihrano po krovu in da imajo v njih vse udobnosti. Polet iz New Yorka do Marseilla traja 24 ur in ta čas je za potnike v vsakem pogledu zelo dobro poskrbljeno. V prostorni jedrnatosti jim postrežejo z najboljšimi jedili, na razpolago imajo salonske kabine, umivalnice, radio, mnoge leste in revije, torej vse, kar more nuditi človeku najudobnejši moderni promet.

Po prvem poletu iz New Yorka v Mar-

seille s povabljenimi gosti so otvorili te dni zračni promet preko oceana v obeh smereh. Izmed pomembnejših zračnih prog, ki prihajajo v poštev za najhitrejši polet okrog sveta v 20 dneh, naj omenimo v prvi vrsti proge Marseille-Hongkong (trikrat tedensko), Hongkong-San Francisco, San Francisco-New York in končno najnovejša zračna proga New York-Marseille. Prvi potnik, ki se je prijavil za polet okrog sveta, je bil družnik ene najstarejših newyorških tiskovnic Norman C. Lee. Moč ima za seboj že nad 1000 ur potovanja z letali. Star je 43 let in bil je prvi Američan, odklonjen med vojno z vojnimi krizcem. Lee je krenil 20. junija iz New Yorka v San Francisco, naslednjega dne iz San Franciscosa v Hongkong, 30. junija iz Hongkonga v Bangkok, 2. julija z letalom holandske letalske družbe KLM v Amsterdam, kamor je prispel 6. julija. Še istega dne je odletel v Pariz, 7. julija pa v Marseille, odkoder je nastopil 9. julija pot v New York s prvim rednim letalom Pan American Airways, poslanim iz Evrope v Ameriko. Med potjo je bil 5 noči v letalu, 14 noči v hotelih, in samo tri dni ni letal. Za polet okrog sveta je plačal v našem denarju okrog 90.000 din.

Bodoči letalski red svetovnih zračnih prog okrog sveta bo urejen tako, da bodo izgubili potniki čim manj časa s čakanjem na zvezo. Tako bodo lahko prihranili najmanj tri dni. V bližnji bodočnosti bodo gotovo letala velika potniška letala čez ocean tudi potovali. Zaenkrat letajo samo podnevi. Tako bodo prihranili še nekaj časa in 14 dni trajajoče potovanje okrog sveta ne bo več spadalo v deželo pravljic.

Pred 30 leti 25. julija 1909, je preletel francoski letalec in konstruktor Louis Bleriot z letalom lastne konstrukcije prvič

Doverrsko ožino Rokavkega preliva. Ob slavnostnem sprejemu je Bleriot izjavil: Mnogo hitreje, nego si mislijo ljudje, bo ta moj polet — 21 milj — prava malenkost, ker bodo letala letala na tisoče milj daleč čez oceane in po zračnih progah okrog sveta.

Bleriot

Bleriotovo prorokovanje se je izpolnilo v 30 letih in njegove sanje so bile morda že preokročene, kajti polet okrog sveta, ki ga ima za seboj ameriški borsni senzal Norman Lee, ni velik uspeh poedince, temveč redna zračna pot na normalnih zračnih progah s krožnim voznim listkom. Potovanje okrog sveta z letalom je trajalo komaj dobrih 20 dni.

niha, če človek laže. Dolej pa tega aparata še niso praktično rabili pri zasliševanju zločinca kot mehanično pričbo. Če Clevelandski množestveni morilec Delazil, o katerem smo že poročali, je priznal tri umore, drugih deset, storjenih na enak način, pa trdovratno taji. Zato je sodnik sklenil, uporabiti mehanično pričbo, da spravi iz njega priznanje tudi glede drugih zločinov. Prvi poskus se je zelo dobro obnesel.

Preiskovalni uradnik je vpraševal Delazila najprej glede umora Florence Polillo, ki ga je Delazil že prej podrobno opisal. Aparat je sproti potrjeval resničnost morilčevih odgovorov. Potem je uradnik vprašal morilca, kam je zakopal Delazil

glavo svoje žrtve. Glave namreč še vedno niso našli. Delazil je skomignil z rameni, češ, da se ne spominja več.

Kazalec na aparatu je pa zaznamoval in Delazil je bil masčen na lici. Ko so mu to povedali, je izpremenil svojo prvotno izjavo in ves skrušen povedal, kam je zakopal glavo. Preiskava, kar je zabeležil tudi detektor. Toda na tistem kraju je bila pozneje sgrajena cesta in prekopati jo je bilo daleč težko. Druge umore Delazil še vedno taji, toda detektor beleži vse njegove odgovore kot laži.

Psihiatr, ki so Delazila preiskali, so ugotovili, da je duševno zdrav, vsaj tako, da lahko odgovarja za svoje zločine.

Most dveh svetovnih rekordov

Švedski inženirji grade čez reko Angermann v severni Švedski nov orjaški most

Z gradnjo novega orjaškega mostu čez reko Angermann v severni Švedski bo prekosila švedska gradbena tehnika dva svetovna rekorda v gradnji mostov. Betonirani obok kot glavni del mostu bo meril med svojimi temelji v strugi 264 m, kar je največji doseženi uspeh konstruktorjev. Švedski je že imela en svetovni rekord v gradnji betoniranih mostov z enim obokom, in sicer ko je bil dograjen pred petimi leti transeberski most v Stockholmu. Obok tega mostu je meril v razpetini blizu 200 m. Kmalu so pa prekosili švede inženirji v Španiji. Zdaj zavzema švedski zopet vodilni položaj.

Glavni obok bo vezal zapadni breg reke Angermann z otokom Sandö. Za otokom, preko katerega bo vodila nadzemna cesta, se bo nadaljeval most na betoniranih stebrih in segal bo do vzhodnega brega reke. Tudi ta konstrukcija nima na svetu sebi enake, kajti na enem kraju sta stebra oddaljena drug od drugega 71,5 m.

Glavni betonirani obok grade v uporabo

ogromne lesene konstrukcije, za katero so porabili 60.000 kubičnih čevljev lesa in 70 ton žebelj. Na mesto so jo pripeljali že izdelano. Vozili so jo čez Sun na tovornih kolnih, dolgih 50 m. Colne so potem potopili, da se je forma zasidrala na pravem mestu. Lesena konstrukcija je grajena za nosilnost 5000 ton. Prepeljati jo na določeno mesto, ni bilo lahko delo. Računati so mogli s tem, da bo ustavila promet po reki najmanj za teden dni. Ker je pa na reki zelo živahen promet, zlasti zaradi prevažanja lesa za mnoge žage in druga lesobdelujoča podjetja, so morali graditelji izkopati začasni plovni preliv za ladjo z nosilnostjo 7000 ton, postaviti ob njem svetilnike in opraviti še druge dela.

Pod mostom bo pot za ladje široka 50 m, kar bo zadostovalo tudi za največje ladje, vozače po reki v obeh smereh, tudi kadar bo reka narasla. Most bodo gradili dve leti in stroški bodo znašali približno tri in pol milijona švedskih kron, ali v našem denarju nad 30 milijonov dinarjev.

Helsinki — mesto prihodnje olimpijade

Na čelu finskega olimpijskega odbora je finski državnik in sportnik, bivši minister Kekkonen

Pred mnogimi stoletji so se v stari Grčiji redno vsako leto sestajali v mestu Olimpiji najboljši moške naroda, da so pomerili svoje moči v vseh panogah telesnih in duševnih vrtil. Zmagovalca teh plemenitih tekem so svečano sprejeli v domačem kraju in ga obšli z največjimi častmi. S propadom grške države je pa zapadla pozabi tudi ideja tekmovaljv v Olimpiji. Šele ob koncu preteklega stoletja je znova oživela in posledica tega so bile prve moderne olimpijske igre, prirejene v Atenah. Od tistega časa imamo vsako četrto leto olimpiado in vsa svetovna mesta se bore za čast, da bi jo smela prirediti. Na olimpijskih igrah ne tekmujejo samo sportniki, temveč tudi umetniki vseh strok. Na olimpijadi v Los Angelesu je bil med drugimi nagradjen češki skladatelj Suka za svojo koračnico »V novo življenje«. Zadnja olimpijada je

V finski prestolnici se zbere prihodnje leto gotovo nad 100.000 tujcev. Prestolnica se z vso vmeno pripravila, da jih bo gostoljubno sprejela. Za olimpijske igre je bil že lani zgrajen olimpijski stadion, kjer je prostora za 65.000 gledalcev. Za 3000 tekmovalcev grade 3 km od stadiona olimpijsko vas, ki bo kmalu dograjena. Pa tudi za nastanitev gledalcev bo dobro poskrbljeno. Večina na stanova v »plavalnohi hotelih, na velikih prekomorskih parnikih, zasidranih v posebnem pristanišču. Takih parniških hotelov bo 21. V okviru olimpijskih iger bo 132 tekmovaljv za naslov svetovnega prvaka. Prvič v zgodovini olimpijade so bila razpisana tudi tekmovalja brezmotornih letal. Te tekme bodo na po-bočjih pri Jämsijärvi, 200 km od Helsinkov.

Kako se pa spozumevajo tujci na Finskem? bo vprašal ta ali oni. Finsčina ni

General Bruce umrl

Vse svoje življenje je posvetil poskusom priplezati na vrh Mount Everesta

General Bruce sredi udeležencev ene svojih ekspedicij

iz Londona poročajo, da je umrl brigadni general Charles G. Bruce, bivši kolonialni častnik, navdušen planinec, star 73 let. Pokojnik je posvetil skoro vse svoje življenje poskusom, premagati najvišjo go-

ro sveta Mount Everest v Himalaji. Njegova najbolj vroča želja, da bi prvi stopil na vrh tega gorskega orjaka, ki smatrajo Angleži zmago nad njim za svojo narodno čast, je zato, ker je to najvišja gora na ozemlju njihovega imperija, se mu ni izpolnila, čeprav je organiziral, vodil in financiral mnoge zelo drage ekspedicije.

Bruce je veljal za najboljšega poznavalca Mount Everesta in razmer v Tibetu. Tam je preživel na ekspedicijah ali na pripravljalnih študijah znaten del svojega življenja in premagovati je moral najrazličnejše ovire ne samo na svojih ekspedicijah na gorske orjake, temveč tudi v občevarju z ljudmi. Nekoč, ko je bil gost vrhovnega lame v Ronbucku, je bil pogost s čajem, pripravljenim tako, kakor ga pije tibetski menihi ob svojih verskih obredih. Čaj je bil slan, zabeljen z žltavim maslom. Odkloniti ga, bi pomenilo težko žalitev gostitelja. Bruce si ni znal pomagati, moral je piti to brozgo. Posledica je bila težka bolezen, pa tudi dober nauk za bodoče.

Na drugih ekspedicijah je Bruce odklinal vse podobne počastitve, sklicujoč se na obljubo, da ne more sprejeti nobene zdravice, dokler ne doseže svojega cilja, vrha Mount Everesta. Enako diplomatsko si je pomagal pozneje iz vseh kočljivih položajev. Nekoč je predstavil tibetskimi predstavnikom oblasti vse udeležence svoje ekspedicije kot menihe, namenjene na Mount Everest, kamor naj bi se bili za obljubili. Bruce je napisal dve knjigi, obe o svojem konjičku — Strehi sveta. Dvajset let v Himalaji in Naskon na Mount Everest.

zali, da pride v kri mnogo manj helija kakor dušika in da ga lahko telo izloča, ne da bi se delali mehurčki, prav tako kakor pod normalnim zračnim pritiskom. S tem je pa tudi odpadel vzrok potapljaške bolezni, ker ne nastajajo več mehurčki, ki bi mogli škodovati potapljaču.

Rezultati poskusov s celicami so bili potrjeni z velikimi uspehi pri resničnem potapljanju. Potapljače so spustili 400, 500 in celo 600 čevljev globoko, potem so jih pa razmeroma počasi potegnili na površje in znova spustili v morske globine, kjer so brez najmanjših težkoč gledali. Zdaj velja globina 1000 čevljev (320 m) in celo več za praktično dosegljivo. Vdihavanje zrak potapljačem ni več nevaren. Ostal je samo še problem za tehnike. Potrebna je medenina čelada in gumijasta dovolj trdna obleka, da bo lahko ključevala silnemu pritisku morske vode. Pa tudi ta problem je v laboratorijih že rešen.

Pravi sneg in led v filmu

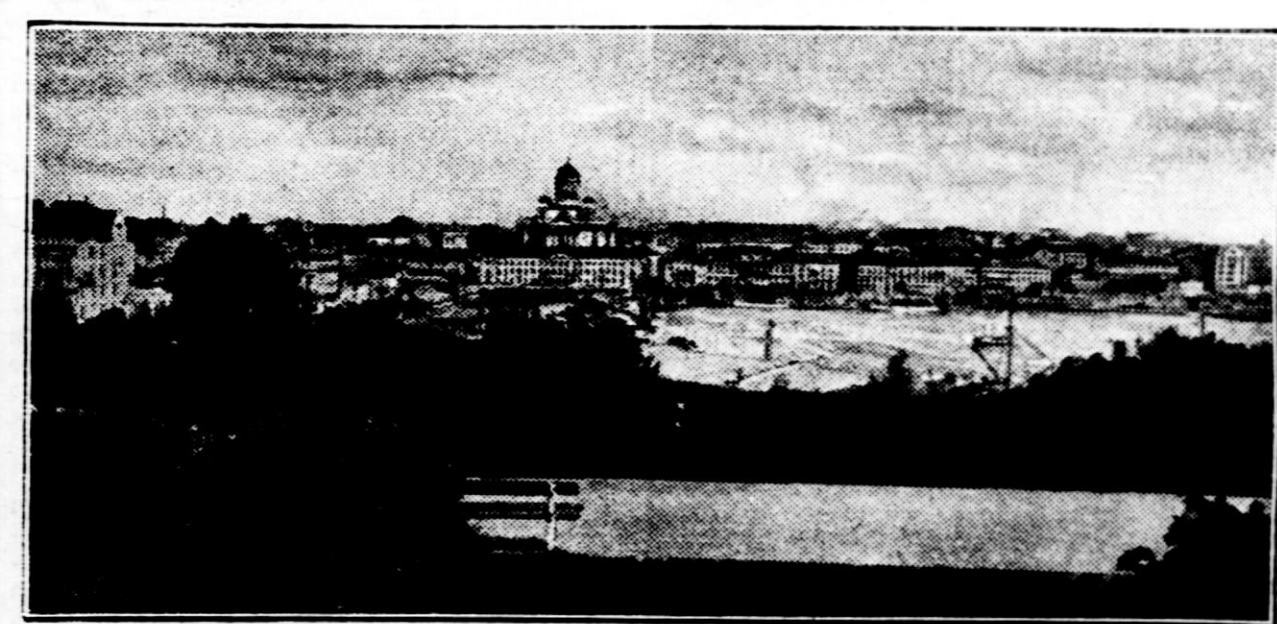
V Hollywoodu so oni dan prvič rabili pravi sneg in led pri izdelovanju filma. Doslej so rabili vedno umeten sneg in sadro, toda Walter Wanger, ki izdeluje film »Zmagav«, v katerem je prikazan Napoleonov poraz v Rusiji, je hotel ustvariti povsem veren film z vsemi podrobnostmi. Tako je bilo treba prikazati na filmskem platnu, kako tople zrak, ki ga izdihavajo igralci, v mrzlem ozračju zmruzuje. Zato je bil ta del filma izdelan v bivšem skladišču ledarne, ki je svoje posle likvidirala, ko so se razsiri hladilniki, da ljudje ne rabijo več ledu. Skladišče je urejeno tako, da se lahko zniža v njem temperatura na -15°. Wanger ga je najel za 300 dolarjev tedensko.

Ob 4. zjutraj, ko je v Hollywoodu najbolj hladno, so pogrnili ogromne stroje, ki so pokrili vso ploskev s snegom in ledom. Izdelati je bilo treba dobrih 30 ton ledu in vsaka tona velja okrog 5 dolarjev. Ker je treba ta proces vsak dan ponoviti, kajti led se čez dan topi, se izdelovanje filma zelo podraži.

Aparat za ugotavljanje laži

Clevelandski sodnik je odredil, naj uporabijo pri zasliševanju množestvenega morilca Franka Delazila, ki mu dokazuje policija trinajst umorov, tako zvani detektor za ugotavljanje laži pri zasliševanju. To je mehaničen, dokaj kompliciran aparat, konstruiran na načelu, da človek tudi če obvlada mišice svojega obraza tako, da z nobenim njihovim drgetanjem ne izdaja kaj misli, ne more obvladati vsega svojega telesnega sistema, da se pri lažnih izpovedih izpremenja napetost v možganih in da se ta izpremenba pokaže v hitrejšem utripanju srca. To se pa pozna na žilah. Na aparatu so zapestnice, prožni pasovi, ki se med zasliševanjem pripno zaslišavancu temno na zapestja, na senca pa dobi posebno občutljiv aparat, ki beleži utripanje srca.

Poskusi so pokazali, da kazalec, ki beleži v aparatu utripanje srca, močno za-

bila leta 1936 v Berlinu. Prihodnja bi morala biti leta 1940 v Tokiu. Japonska prestolnica je pa organizacijo olimpijskih iger odpovedala in tako bo olimpijada prihodnje leto v prestolnici Finske, Helsinkih.

Finska ali Suomi, kakor pravijo Finci svojimi domovini, je najsevernejša evropska država. Razprostira se okrog Botniškega zaliva in na severu sega do Severnega ledenega morja. Preko Finske gre severni polarni krog. Zato imajo v severnih krajih Finske že polarno noč, trajajočo nepretrgoma dva meseca, in pa zelo ostro zimo. V srednji in južni Finski je zelo zdravo, toplo podnebje, za kar se morajo Finci zahvaliti vplivu Baltijskega morja. V Helsinkih samih je poletje zelo toplo, sonce sije ves dan in dež je redek pojav.

Finska se naziva tudi dežela tisočih jezer, kar pa ne odgovarja resnici. Kdor bi se potrudil in preštel vsa finska jezera, bi jih naštel nad 35.000. Finska meri 390.000 km² in od tega pokriva osminno voda. Za veslače in ljubitelje vodnega sporta je torej Finska pravi raj. Šeststo let je pripadala Finska Švedski, od leta 1809 je bila sestavni del carske Rusije, leta 1919 je pa postala samostojna republika.

Uspehi v proučevanju raka

Angleški zavod za proučevanje raka je otvoril nov laboratorij v Mill Hillu. V slavnostnih govorih je bil izražen velik optimizem glede končne ugotovitve vzrokov raka in zdravljenja te nevarne bolezni. Bivši predsednik angleškega kraljevskega znanstvenega društva sir Frederic Gowland Hopkins je izjavil, da so se zadnji poskusi že močno približali jedru problema in da so doseženi uspehi že zelo razveseljivi. Ugotovljeno je bilo, da podpirata nastanek in rast novih tvorov razen katrana in saj tudi arzen in anilin. Ob enem se je pa pokazalo, da pospešujejo rast novotvorov samo izvestni sestavni deli teh snovi, ne pa vse katran in anilin.

Naziranje, da se rak podeduje in da je nalezljiv, je zdaj že premagano. Res tudi ni, da bi absolutno šele obolenj naraščalo, kajti upoštevati moramo to, da se

lahak jezik. Ona ni evropskega izvora, pač se pa kaže v nji v veliki meri vpliv rusične. Finci pišejo v latinici. Ker se zbera na olimpijadi večina Angležev, Nemci in Švedi, bo morala prestolnica poskrbeti za to, da se bodo lahko povsod sporazumevali v svojem jeziku. Za policijo in uradnike so priredili v Helsinkih mnogo tečajev nemščine, angleščine in češčine. Te tečaje je dovršilo nad 500 redarjev in uradnikov. Angleščine, nemščine in češčine se uče zdaj tudi uslužbenci železnice, cestne železnice in mnogi trgovci. Finska je znana po svojih gostoljubnosti in vsi prebivalci si prizadevajo, da bodo gostje iz vseh delov sveta v deželi tisočih jezer zadovoljni.

Na čelu finskega olimpijskega odbora, ki vodi vse priprave za olimpijske igre, je finski državnik, minister Kekkonen, mož, ki je bil pred 15 leti mojster Finske v skoku ob palici in svetovni prvak v troskoku. Finci so narod živih, utrjenih sportnikov, ki so v vseh krajih sveta proslavili ime svoje domovine. Ni dvoma, da bodo tudi na olimpijadi prihodnje leto med prvimi, zlasti v lahki atletiki.

S helijem na morsko dno

Važen izum poročnika ameriške vojne mornarice Charlesa Monsena

Poročnik ameriške vojne mornarice Charles Monsen, ki se je že dolga leta ukvarjal s poskusi, kako bi preprečil vse nevarnosti potapljanja, je skonstruiral aparat, s pomočjo katerega se dovaja potapljačem v skafandru helij. Potapljači vdihavajo ta plin istočasno z navadnim zrakom. Prvi poskusi so se tako dobro obnesli, da je ameriška vojna mornarica sklenila uvesti aparate s helijem za vse potapljače, pa tudi nekatere zasebne reševalne družbe so pripravljene, nabaviti za svoje potapljače nove aparate.

Doslej se ni še nikomur posrečilo, spustiti se nad 200 m globoko v morje. Že 100 m se smatra za izredno dober uspeh. V večje globine se spuščajo potapljači samo v najnujnejših primerih. Toda nikoli se niso mogli potapljači muditi pod tem nevarnim pasom, ne da bi to škodljivo vplivalo na njihovo zdravje. Močan vodni pritisk je imel vedno slabe posledice, ko se potapljači dvigali zopet na površje.

Pojavili so se najrazličnejši znaki bolezni otrpnenja s smrtnim izidom.

Ko so to tako zvano kesonsko bolezen temeljiteje proučili, se je izkazalo, da jo povzroča dušik iz vdihavanega zraka. Ki prihaja pod večjim pritiskom v kri. Ko potapljače potegnejo iz morja, kri ta dušik zopet izloči. Toda v mehurčkih, ki ostanejo v krvi jim povzročajo v nji motnje, čeprav potapljače zelo previdno dvigajo iz vode, ne morejo preprečiti teh mehurčkov. Tako so ostali mnogi potapljači vse življenje pobabljeni.

Poročnik Monsen je pa prišel na idejo, nadomestiti mirujoči dušik v zraku z drugim tudi mirujočim plinom helijem. V umetnih celicah, prilagojenih velikemu pritisku, so delali poskuse na mnogih ljudeh, ki so vdihavali namesto normalne zmesi kisika dušik, zmes kisika s helijem. To se je zgodilo brez vsake nevarnosti, kajti helij vpliva na človeško telo prav tako malo kakor dušik. Poskusi so poka-

že podatke povprečna dolgotrajna človeška življenja in da je zdaj večje tudi število ljudi v starosti, ko se rak najraje pojavlja. Zadnji poskusi so tudi pokazali, da je velika sorodnost med snovmi, ki pospešujejo nastanek in širjenje raka in ki spadajo v prvi vrsti v skupino oglikovih spojin, ter snovmi, ki jih izločajo žlezne žleze, zlasti spolna. Raziskovalci na polju raka zato domnevajo, da je za postane raka odločilni pogoj prevažnost ali na drugi strani tudi preveč intenzivno delovanje teh žlez, ki porušijo ravnotežje v celotnem gospodarstvu človeškega telesa.

V PLANINSKI RESTAVRACIJI

Gost: Kako dolgo bom pa moral še čakati na polovico pečene kure, ki sem jo naročil že pred pol ure?

Netakar: Ko pride kdo in naroči drugo polovico. Menda boste priznali, da ne moremo zaklati pol kure, drugo polovico pa pustiti celotno po druziču.

Poglejmo še malo za kulise

Scenograf ing. Franz in dekoracijski slikar Skružny naših gledališč

Ljubljana, 22. julija. V prvem članku (dne 10. t. m. št. 153) sem govoril v splošnem o tiskih možeh za kulise, ki so po svojem delu in svojih sposobnostih zelo važni, čisto odločilno pomembni za uspeh umetnosti na odru. Govoril sem posebej o izredno težkih nalogah naših režiserjev, ki se morajo boriti s problemi, ovirami in nedostaki naših odrov, zlasti pa odra v Drami. Glavno, najtežje delo za naše operne, operetne in dramske predstave leži na ramah režiserjev, in uspehi uprizorjenih del so v največji meri njih zasluga. Godi pa se jim tako kakor gospodinjam, o katerih govorimo, da je prav tista najboljša, o kateri sploh — ne govorimo. Moja modra rajna mati je dejala: »Gospodinja vse znosi, vse uredi, pripravi in stori, naposled pa se izpremeni v — nič!« Isto velja za režiserja. Kakor gospodinje se tudi njega spominjamo navadno le takrat, kadar mislimo, da je treba kaj grajati. Če je vse lepo in v redu, ga navadno pozabimo ali kvečjemu odpravimo s puho frazo ali navedemo njegovo ime. Umetniški banket, ki se nam je nudil z odra, je bil imeniten, nasičen in napojen odhajajo iz gledališča, a kdo bi mislil na gospodinjino lin kuharico!

No, tudi drugim za kulise se godi tako, da jih največkrat plačujemo z molkom. Nehvaležni smo, kar priznajmo! Tu sta še dva moža, cela moza, kakorekto vsak zase mož in pol. Scenograf inženjer Ernest Franz in slikar Vavpotič Skružny.

Pred vojno smo uporabljali večinoma le stari stalni dekoracijski material iz dunajskih atelijev. Domači odski mojstri in ob enem slikarji so ustvarili prav malo novih kulis, in dekoracij. Zadnji odski mojster, Louis Waldstein, strokovnjak odličnih mnogostrokovnih sposobnosti, je naslikal pred vojno največ novih dekoracij v naravnost obupnih razmerah. Gledališče namreč sploh ni imelo slikarne, niti skladišča za kulise in drugo opremo odra, (pohištvo, preproge, slike, kipe i. dr.) Vse se je kupilo, kvarilo in sproti uničevalo za odrom ali na dvorišču. Rajni dobričina Waldstein je moral slikati dekoracije kar na odru ponoči ali ob lepem vremenu na dvorišču za gledališčem. In tudi montiral, napenjal poslikana platna na leseno okvirje, je z delavci ponoči na odru. Večkrat je moral slikati tudi podnevi na odru, in osebe je pripravljalo repertoar na odru v 2. nadstropju, včasih pa v dvorani Narodnega doma brez odra in brez kulis...

Sele maja 1918 sem v Pragi na pripočelo pokojnega opernega tenorista, nepozabnega Pepka Drvota za Gledališki konzorcij angažiral za takrat priznanega češkega strokovnjaka Vavpota Skružnega in sicer za slikarja in inscenatorja v eni osebi. Ko smo prevzeli v upravo še bivše nemško Jubijsko gledališče in osamosvojili dramo, je postalo Skružnemu delovanje za dve gledališči fizično in časovno neizvedljivo; treba je bilo za scenografijo poslati posebnega strokovnjaka.

Nekaj sezon je bil tako pomožni stalni scenograf akad. slikar Ivan Vavpotič, vzgledno spreten, produktiven in okusa bogat umetnik, ki je ustvaril mnogo krasnih inscenacij in čigar prostovoljno slovo od odra obzljajemo še dandanes. Na Vavpotičevo mesto je stopil mladi inženjer arhitekt Ernest Franz, ki je takoj dokazal veliko veselje za novi poklic, je gledal slogov povsod doma, v arhitekturi izvedenec in zna svojo akademsko usposobljenost izkoristiti vedno zelo praktično in z vneto marljivostjo.

Tako ima zdaj Skružny, ki še vedno včasih samostojno deluje kot scenograf v mladim ing. Franzu odličnega tovariša. Dekoracije se danes izvršujejo v takozvanem paravanskem sistemu in iz ekonomskega ugodnejšega vidika na papirju. Ing. Franz izgotavlja osnutke za dekoracije in grede ti osnutki v stotine. N. pr. za »Pikico in Tončka« 12 osnutkov, za »Živega mrtveca« 10 osnutkov, a za vsak tak osnutek je moral napraviti prež mnogo skic, preden se je končno odločil za definitivni načrt, da ga izvrši v pravih dimenzijah in barvah Vavpota Skružnega.

Od 1. 1918 dalje se polaga pri vsaki premieri velika važnost na stilsko pravilno inscenacijo, in tokom dvajsetih let nove dobe našega gledališča ni bilo nobene uprizoritve brez docela ali vsaj deloma novih dekoracij. Zlasti v dramah in v operi je vsaka premiera v docela novi dekoraciji opremljena. Ing. Franz in Skružny torej uprav garata.

Postopek je takle: gledališka uprava izroči izbrano delo režiserju, ki po temeljitih preučitvah igre, opere ali operete poda svoje idejne predloge glede posameznih dejanj ali slik scenografu ing. Franzu. Scenograf iznova preučiti delo in nalogo, po možnosti uvažuje predloge, izdela osnutke, načrte scen, in jih po eventualni korekturi režiserja predloži upravi gledališča v odobritev. Uprava oceni načrte, tudi glede stroškov in določi dan premiere.

Končno redigrirane osnutke dobiva Vavpota Skružny v izvršitev. Iz malih skic nastajajo poslopja, krajine, trgi... naslikani na debelem zavojnem papirju, zlepljenem in pritrjenem na lesenih ogrodjih.

Slikarno je zgradil Gledališki konzorcij 1. 1918 in bo letos po dvajsetih letih svojega obstoja doslužila. Poleg slikarne, velike obzorne, je še skladišče dekoracij in drugega inventarja ter zelo temno in skromno stanovanje Skružnega: vse leseno in skrajno primitivno. Toda v primeri z razmerami pred vojno, ko se je mučil in ubijal postojan Waldstein, je bila ta slikarna s pritlikavimi vendar ogromnim napredkom.

Seveda se je z neprestanim priraščanjem novih dekoracij i. dr. nabralo po vojni doslej toliko odskega inventarja, da slikarna ne skladišča več. Ako vemo, da je stala v leseni, večne poprave zahtevajoči baraki pozimi ena sama slaba peč, si lahko predstavljamo, koliko je preostal prijetnosti pri svojem delu Skružny, ko so mu na tleh celo barve zmrzovale.

Zdaj so zgradili ob Bleiweisovi cesti, nasproti banski palači na dvorišču hiše št. 13, novo visoko in prostorno zidano poslopje za skladišče dekoracij, skladišče kostumov, za slikarno, mizarino in druge gledališke delavnice ter končno za malo stanovanje.

Na določeni dan morajo biti dekoracije gotove, pritrjene na leseno ogrodje in mora se vršiti prva dekoracijska akcija na odru z režiserjem. Obenem se vrši akcija z razsvetljavcem.

Nepoučeni gledalec v gledališču nima pojma, da je mogoče v nekaj dneh z dekoracijami opremiti veliko novo opero ali dramo, da smo imeli v enem tednu tudi po dve premieri zapored in da je v sezoni nad 30 premier, ki jih je pričaral na oder edini Vavpota Skružny z dvema pomočnikoma in slugo.

Ako uvažujemo, da se mora pri nas vedno in povsod ter z vsem štediti ter umetniško delati v tesnih, neudobnih prostorih s čim manjšim pomožnim osebjem, se pa moramo čuditi, da je mogoče doseči glede opreme našega odra tolikih uspehov. Zanje se moramo zahvaliti izredni strokovni izkušnosti in resnično požrtvovalni marljivosti Vavpota Skružnega, Franza in dveh pomočnikov, Lud. Magolija, Lada Skružnega, mojstrovega sina, ter sluge Smrekarja. Fr. G.

Čakajo pol ure, da se to odpre in v eni uri izmajo še svoj časopis in komaj pricakovano pisemce. Javno je, da si tuje takih listov po naših rekordno pralnih cestah ne privoščijo rad, temveč raje pobere šila in kopita ter odide z objubo, da ne pride nikdar več. Domačini pa tudi nimajo časa, capljati vsak dan na pošto, saj so preveč utrujeni in zaposleni.

Pri tako zapostavljeni in zapušteni okolici pa dobivajo dnevno na dom dostavljeno pošto vsi tržani. Ne trdim, da do tega niso upravičeni, saj so vendar »purgirje«. Toda gotovo je, da bi vsak purger lažje naredil kar korakov do pošte kakor pa okolici iz oddaljenih krajev. Zato mislim, da bi bilo pravičnejše, če bi tržiki pismenosti v času, ko ima okolica dopust, nosili pošto v okolico, tržani pa bi hodili sami po svojo poslovna, uradna in zabavljena pisma.

Nikakor pa ni lepo od Rajhenburčanov, da postopajo tako grdo z okolico, ki mora zaradi njihovih zahtev plačevati tako visoke davke. Trška gospoda zahteva soper veliko število od okolice. Naš okolici pismenosti bi moral namreč po prestatem dopustu nadomestovati ves mesec trškega — okolica naj ostane pa zopet brez pošte. Pri takem početju kličemo na pomoč pošto upravo, da to prepreči. Ako smo morali mi okolici v težjih okoliščinah ostati tako dolgo brez dostave pošte oziroma hoditi čele štiri ure po njo, bodo tudi oni vzdržali štiri tedne, čeprav je pošta oddaljena od poslednje trške hiše največ pet minut.

Mislimo, da so naše želje in zahteve upravičene in da nam bo ustrezelo. Ako se to ne zgodi, bomo znali seči po učinkovitejših sredstvih. — Prizadeti

Iz Novega mesta

Obrotniki doma. Naši obrtniki skupno s trgovci, nameravajo zgraditi lasten dom. V to svrhu je še dala mestna občina obrtnikom brezplačno na razpolago stavbišče sredi mesta. Reprezentantno poslopje bo imelo poleg prostorov za urade, tudi veliko dvorano za prireditve in razstavne prostore. Gradbenemu odboru, ki je v to svrhu nabral že lepo vsoto denarja, predseduje aglini g. F. Buk, ki je tudi eden glavnih iniciatorjev zgraditve tega potrebnega doma. Društvo novomeških obrtnikov bo sprito tega priredilo v nedeljo 6. avgusta, veliko vrtno domačo zabavo pri g. Ivanu Osolniku. Dobiček te prireditve je namenjen gradbenemu skladu in podpori obolenim tovarišem. Zato pohitite 6. avgusta k Osolniku. Obrtno društvo ob tej priliki naproša vse one, ki so polnočnice za postavitev Obrtnega doma založili ali pa izgubili, da se zglase v pisarni Obrtnega društva, kjer je na razpolago še nekaj polnočnic.

Mačka povzročila nesrečo. Na vrtu svojega stanovanja je zasledoval 62-letni upokojenec Stibrič Ivan tatinsko mačko. Stibrič, ki je smrti sovražnik mačk, je imel v ta namen v rokah mal samokres, ki pa se mu je pri lovu na mačko nenadoma sprožil. Krogi je vnetega lovca zadela v desno nogo in jo precej občutno poškodovala. Moral se je zateči v bolnico.

Fod voz je prišel 10-letni Unek Anton, doma iz Vel. Gabra, je pomagal paziti na vole, ki so bili vpreženi v voz, s katerim so vozili na postajo drva. Voli so se na postaji ustrašili vlaka in podrli dečka, da je cel prišel pod voz. Deček je dobil težke in nevarne poškodbe po vsem životu, zlasti se spodnjem delu. Težko ranjen deček je bil pripeljan v bolnico.

Radioprogram

Nedelja, 23. julija

8.00: Klavirski koncert gđ. Silve Hrašovec, vmes plošče. — 9.00: Napovedi, poročila. — 9.15: Prensos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (p. dr. Roman Tominec). — 10.00: Prensos promadnega koncerta iz Rogaske Slatine. — 11.30: Koncert opernih napevov. Sodeluje g. Jože Gostič, član zagrebške opere in Radijski orkester. — 13.00: Akademski pevski kvintet. — 14.00: Kar želite to dobiti: (plošče po želja): oddaja prekinjena od 14.30 do 17.00 ure). — 17.00: Kmet, ura: Reja malih živali v Sloveniji (ing. Anton Greif). — 17.30: Domači koncert. Sodeluje: Melody jazz in Radijski orkester. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.40: Nac. ura. — 20.00: Vinčarsko slavje 1927 (plošče) pesmi in pleši iz švice. — 20.30: Prensos koncerta iz Rogaske Slatine. — 21.30: Plesna glasba (plošče). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli operetni zvoki (Radijski orkester). Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 24. julija

12.00: Razgibani zvoki za resne ljudi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Zanimivosti. — 19.40: Nac. ura. — 20.00: Les petiti riens balet (člani ork. berl. drž. opere). — 20.10: Nekaj besedi o nervozni in nevrasteniji (g. dr. Ivan Kanoni). — 20.30: Prensos koncerta iz Rogaske Slatine. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

Torek, 25. julija

12.00: Havajske kitare in vuriške orgle (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Na-

Dobes namočeno na pol oprano

Ženska hvala vsebuje mila, ki razkrajajo in odpravljajo veliki deli nesnage. Obenem vodo zmehča, tako da si pri pranju perila z Žensko hvalo prihranite polovico dela.

povedi. — 13.20: Opoldanski koncert igra Radijski orkester. — 14.00: Napovedi. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Deset minut zabave. — 19.40: Nac. ura. — 20.00: Kalman: Fortissimo, venček opernih napevov (plošče). — 20.10: Kartatvno in socialno delo med narodom (prof. E. Boja). — 20.30: Koroški pojo (plošče). — 21.00: Prensos iz Milana: Umberto Giordano: Si-beria, opera, vmes napovedi in poročila. Konec ob 23. uri.

Sreda, 26. julija

12.00: Za uho in za peto! (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Šramel »Škerjanček«. — 14.00: Napovedi. — 18.30: Mladinska ura: Opazuj in poslušaj (prof. Miroslav Adlešić). — 18.45: A. Dvorjak: Rusalka, fantazija po operi (vel. simf. ork. dir. dr. Weissmann). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Rezervirano. 19.40: Nac. ura. — 20.00: Saint Saens: Ples kostonjakov (plošče). Filharmonični orkester, Berlin. — 20.10: Pred četrto stoletja se je začela svetovna vojna (g. Ciril Kočevar). — 20.30: Klavirski koncert (g. prof. Lipovšek). — 21.15: Pester spored, igra Radijski orkester. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Pester spored, igra Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

Četrtek, 27. julija

12.00: Zvoki iz Češke (plošče). 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.00: Opoldanski koncert igra Radijski orkester. — 14.00: Napovedi. 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Deset minut zabave. 19.40: Nac. ura. — 20.00: Plošče. 20.10: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 20.30: Rezervirano za prenos. — 21.30: Saint Saens: Koncert za orgle, 2 klavirja in orkester (plošče). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Zvoki v odih, igra Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

Petek, 28. julija

12.00: Slovenske pesmi (plošče). 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Operetni zvoki, igra Radijski orkester. — 14.00: Napovedi. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Zanimivosti: Dolžnost galistva pri kongresu. — 19.40: Nac. ura. 20.00—20.30: Prensos slavnostnega zborovanja PRK. — 20.30: Javni cerkveni koncert Radijske oddajne postaje. — 22.00: Napovedi, poročila 22.30: Angliške plošče. Konec ob 23. uri.

Sobota, 29. julija

12.00: Vaska po svoje plošča Vam poje, (Pisan venček brez besed). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Vaska po svoje plošča Vam poje, (Pisan venček brez besed). — 14.00: Napovedi. 17.00: Otroška ura: a) Selma Lagerlöf: Kako je Nial Holgersson popotoval z divjimi gosmi. — Povest v nadaljevanjih; b) Striček Matiček kramlja in prepeva. — 17.30: Pregled sporeda. — 18.00: Harmoniko solo igra g. Pili. — 18.40: Rezervirano. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Rezervirano. — 19.40: Nac. ura. — 20.00: O znanj politiki (g. dr. Alojz Kuhar). — 20.30: Koncert vojaške godbe 40 peš. polka »Trilavskog«. Dirigent: višji kapelnik polkovnik g. Ferdo Herzog. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: »Iz Mozartovega carstva« (plošče). Konec ob 23. uri.

RIBICI MED SEBOJ

V krmi sedita dva ribiča. — Uganil, — pravi prvi, — koliko je tehtala ščuka, ki sem jo ujel včeraj? — Polovico, — odgovori drugi brez pomisleka. — To pot pa nisi uganil, — se zasmehuje prvi. Tehtala je več kakor polovico.

SKOTSKO DARILO

Mlado deklo, zaročeno s nekim škotom iz Aberdena, se hvali, da je dobilo od njega najnovejšo fotografijo. — Kakšna pa je? — Še ne vem, kar je še nisem razvila.

SE SLABE

— Moja sestra se je zaročila s vdovcem, ki ima tri otroke in igra violono. Ali si moreš misliti še kaj slabšega? — Da, šest otrok in trompeta.

Ali so na Gradu še valpti?

V gradu se dogaja marsikaj, kar daje stanovanjem pravico, da se pritožujejo

Ljubljana, 22. julija.

Grajski stanovalci so nam v daljšem dopisu opisali svoje stanovanjske razmere. Njihov dopis je dovolj zanimiv tudi za širšo javnost.

Grajsko poslopje je v Ljubljani najbolj na očeh ter zbija tudi pri tujcih takoj pri prvem obisku veliko pozornost. Marsikdo, ki ve, da v gradu stanujejo ljudje, nam zavi da imenitna stanovanja, ker stanujemo na tako lepem kraju. Toda, ko bi ljudje vedeli, kaj se skriva za zidovjem!

Ko so bili gospodarji gradu še grofi, je bil grad strah in trepet podložnikov. In zdaj? Mnogi stanovalci tretjemu pred hišnikom...

V gradu stanujejo dobri in slabi najemniki, kakor pač marsikje drugje. Dogaja se marsikaj, kar ni prav. Pogosto je tudi ta ali oni stanovalec okraden. Ne gre sicer za velike tatvine, saj stanujemo na Gradu po večini revnejši ljudje. Toda prav reven človek težje prenese še tako malo tatvino. In kar je na Gradu kdaj ukradeno, je izgubljen za večne čase. Nihče se ne zmeni za nesrečo prizadetega človeka. Ni vredno, malenkost!

Naš hišnik ima jeklene živce, kakor sam trdi. Potrebnoval bi jih v resnici. Mnogi stanovalci pa nimamo jeklenih živcev in ne moremo tako lahko prenašati divjega hrupa ter razgrajanja nekaterih grajskih razgrajev, ki za nje hišni red ne velja. Hišnik je bil upokojen, preden je doslužil polna službena leta. Bil je baje nekoliko živčno bolan: kdo bi se mu potem še tujil, če ne more krotiti nemirnih stanovalec ter da raje »krotijo mirne! Vendar vsega tudi ne moremo prenašati večno mirno, zlasti ne klevetanja, sramotilnih obdolžitve ter obešanja grdih priimkov. Ne moremo tudi mirno trpeti, če kdo obtožuje mirne stanovalce samo zato, ker ne deli z njimi simpatij v mestnem uradu. Zgodilo se je že, da je neki najemnik izgubil stanovanje, ker je bil trn v peti nekemu grajskemu močniku. Izguba stanovanja je pa pogosto prava nesreča. Med nami se marsikdo boji, da bi ga ne postavili na cesto, zato moramo marsikaj zamolčati. Razmere so pa v pravem pomenu besede strašne.

Dolgo smo molčali, zdaj ne bomo več; prosili smo že za preiskavo razmer v gradu, a doslej se še ni nič spremenilo. Red je pa treba napraviti čim prej. Dovolj smo že trpeli in mera krivice je zvrhana. Ne moremo več prenašati krivice in nočemo biti grajski podložniki. Stanovalci smo in nič več. Kako si naj kdo jemlje pravico, naj najemniki plačujejo na pr. zaostanke namjemine drugih najemnikov, zlasti še tistih, ki bi jih n. pr. najel hišnik? Ali je prav, če nas silijo, naj pomivamo ter čistimo hodnike in stopnice tudi drugim najemnikom, ki so morda bolj priljubljeni pri hišniku? In če bi se uprli, bi nas pa naj postavili na cesto... Prav se nam tudi ne zdi, če nas opominjajo, da naj plačamo namjemino, če smo jo že plačali. V resnici marsikdo težko plača in ne bomo tajili, da ta ali oni zaostane v plačevanju. To pa vendar nikogar ne upravičuje, da bi terjali najemnino od najemnikov, ki so še vse točno plačali in še manj, da bi silili tiste, ki so morda izgubili potrdila o plačani namjemini, naj plačajo ponovno.

Ne moremo več trpeti, da bi nam kradli še naprej čast, da bi nas blatili ter obkrovali, pa tudi ne, da bi vedno vohunili okrog naših vrat, prisluškovali družinskih razgovorom ter iz vsega tega kovali spletke. Vemo, da je grajski zbor mogočen okusamo dovolj njegov ter na lastni koži, vemo pa tudi, da krivice, ki se nam dogajajo, ne morejo trpeti večno ter da bodo prišle na dan. Saj razumete, marsičesa ne moremo napisati.

Pritožili smo se tudi na župana. Pisali smo mu, da se obračamo nanj v zadnjem upanju. Apelirali smo na njegovo pravico, da bi ga prosili, naj napravi red. Čakamo na ukrepe. Ne moremo verjeti, da obstoji še ustanova valptov, zato upamo, da se bo nekaj vendar zgodilo.

Neznosne razmere vladajo v mestni stanovanjski koloniji na Ljubljanskem gradu, ker vedno romajo na mestni stanovanjski oddelak številne prokneje stanovalec, da bi se uredili hišni red snamežnja, ki se menjava kakor pratika, tako da kmalu ne bodo vedeli vsi skupaj, pri čem da so. Ob vsaki vsehli novi strank se nam-

Poletna dostava pošte

Lokve pri Rajhenburgu, 20. julija. Rajhenburškim okolčanom so sijali lepi časi, ko nas je vsak dan obiskoval naš zvesti pismošoj g. Brleč, ki je tako točno in vestno dostavljal pošto skozi vse leto. Sedaj je nastopil pa svoj zasluženi letni dopust in vsem krajem je baje usojeno ostati cela dva meseca brez dostave pošte. To je seveda hud udarec za vse domačine, ki so tako mnoge one, ki so v poletnem času v teh lepih krajih na poletniških oziroma na dopustih. In teh ni malo. Vsi ti imajo naroben gotovo po en dnevnik in tudi druge pošte prejemajo veliko. Do te priredbe pa le, če si privoščijo vsak dan štiriurni izlet v prijazno ozko vas Rajhenburg in se oglašajo tam v hiši z ravno streho, potrkajo na okence, po-

ji je vero v življenje. Bila je zares obupana in vendar je bilo to tako nežno, zvesto in pogumno bitje, ženska, kakršne ne zasluži vsak možki. Moj prijatelj si ponavlja to vsak dan, ki ga z njo preživi.

— Da, — esem dejal, — že mogoče. Vsaka stvar ima dve strani. Moja prigoda se pričinja prav tako kakor vaša. Pred dvema letoma sem šel takole ob desetih po Novem mostu.

— Ah, po Novem mostu? — je dejal Pattut.

— Bilo je precej hladno in zato sem hodil hitro. Kar sem začul nekakšno stokanje ali intenje. Obrnil sem se in zagledal v votlini kamenite ograje senco. Ko sem se ji približal, se je senca vzvzvala in dvignila noge čez ograjo. Prijel sem jo pravočasno in jo potegnili nazaj. Bila je ženska. V svitu ulične svetilke sem zagledal kakor lep obrazek. Nobena zasluga ni bila, da sem poklical taksi in jo odpeljal k sebi na dom. Pripovedovala mi je zgodbo, na kateri ni bilo niti besedice resnice — prihraniti vam hočem po-

navljanje. Potrdil sem se, da bi dobila službo, toda takoj sem spoznal, da tega ni vredna. Zaposlitev ji ni dišala, vsaj ne taka. Tista, ki jo je imela pri meni, ji je bila bolj všeč. Toda ta ni mogla trajati dolgo, kar je itak vedela. In tako sem jo zopet poslal med ljudi. Pred odhodom sem ji dal nekaj denarja. Bila je dokaj vsiljiva in predrzna, če je človek preveč popuščal. Najzabavnejše na tem je pa, da je ta presmetna Angelca — ime ji je bilo Angelca in meni je bilo všeč, da je obdržala to naivno kmečko ime — ponavljala svoj trik na Novem mostu vedno, kadar je izgubila »službo«. Ni bila posebno šaljivljiva, toda njen vodni noturno je vedno dosegel svoj cilj. Čemu bi ga bila izpreminjala, če je pa imela tak uspeh? Modni avtorji delajo to prav tako. Saj je itak ujeta tri moje tovarije in ko sem to opazil, smo se od srca nasmejali. Dejali smo si: Če smo se v te vloge reševalcev našli štirje, je moralo biti še mnogo drugih tpecev, ki so storili isto. Ah, to ni neprijeten spomin. Angelca je bila dokaj poslušna in ljubka živalica, dokler

jo je držal človek na udi. Seveda, potem boste razumeli, zakaj...

Pattut je imel povešeno glavo in nepremično je zrl v tla. Tovariši so molčali. Potem smo pa jeli govoriti o nečem drugem. Pattut je molčal in ko smo vstali, je nam segel v roko in hitro odšel.

— To je pa čudno, — je dejal Jusien.

— Kaj? — sem se začudil. — Pa ga vendar nisem razžalil!

— Razžalil, — je ponovil Jusien z resnim glasom, ki me je presenetil. Tovariši so se spogledali in nasmejali.

— Kaj hočeš, pripovedoval si mi lepo zgodbo. Toda sumljivo ali vsaj posebno je to naključje. Spoznal smo to prepozno, da bi te mogli posvariti. Pomota ni močota. Ta Novi most bi ne bil tako hud, toda te okolnosti, ta Angelca! Vsem ženskam, ki hočejo skočiti v vodo, če je kje v bližini molki, ni ime Angelca.

— No in? — sem vprašal nestopno.

— No, ubogi Pattut se je s to Angelco oženil.

Ives Florenne:

Trik

Nekoga večera so mi predstavili Pattuta. Takoj se mi je prikupil. Bil je mlaren človeček, nekoliko objokanega pogleda, vendar je bil pa videti vesel in simpatičen. Na svetu je toliko godrnjačev in strupenih jezikov! Ko je popil eno čašo več, je bil baje povsem brez moči do bede, pa naj je bila pristna ali hlinjena, in razdal bi bil vse, kar je imel. To je bilo znano marsikateremu falotu.

Tistega poletnega večera sva mirno popivala, ko je prišlo mimo naju blede deklo visoke postave. Zadržala je korak in se ozrla proti nama. Zdelo se mi je, da njen pogled ni namenjen nama, temveč kosačaric rogljičkov, stoječi na najini mizi. Tudi Pattut je to opazil in iztegnil je roko po rogljičkah. Toda deklo je bilo že izginilo v senci. Bilo bi smešno hiteti za njo z rogljički. Pattut je vzdihnil in videti je bil tako nesrečen, da sem dejal, hočeč pregnati njegovo in svojo tesnobo:

— Če bi se človek brigal za to, bi ga lahko vsakdo vodil za nos.

— Ne verjemite tega, — je dejal Pattut živahno. — Mi ljudje tako samo tolažimo svojo vest. Delamo se, kakor da verjamemo, da so siromaki siromaki po lastni krivdi ali da poskušajo izvabiti iz nas soščutje in denar. Pa tudi če bi bilo to res...

Bil je tako ganjen, da je izpraznil čašo do dna in nadaljeval tiše.

— Ne morem videti obupane, lakotno trpete ženske. Kaj niste še nikoli videli, kako je hotela ženska skočiti v vodo, ker ni imela kaj jesti?

— O, seveda sem videl, — sem odgovoril.

Moj prizvok je bil nekam razdražil. Prijateljko sem mu položil roko na ramo:

— Ne mislite o meni nič slabega. Rad bi vam povedal, zabavno prigodo. Toda pripovedujte najprej vi.

Zmajal je z glavo:

— To, kar vam hočem povedati, ni zabavna zgodba. Prip

Gorjanski „dihur“ se je ujel

Bogat posestnik ukradel več tisoč litrov vina v podgorjanskih zidanicah

Novo mesto, 21. julija. Ze več let je tega, ko so se jeli množiti v zidanicah nad vasjo Dolž pod Gorjanci drzni vlomilci. Iz zidanic je bilo vedno kaj ukradenega, seveda največ v vina. Sprito tatvin so pričeli kmetje svoje zidance skrbneje zaklepali in na njihova vrata so pritrdili močnejše ključavnice. Vsa ta opreznost lastnikov pa ni dosti zalegla pred vlomilcem, ki je znal priti v še tako skrbno zaklenjeno zidnico. V gotovih posledicah so bili vlomilci storjeni zdaj tu, zdaj tam — ne da bi mogli priti v zidnico na sled. Lastniki zidanic okrog Dolže so obsojili vso vas, da vaščani sporazumno kradejo po zidanicah. Prišlo je tudi do tega, da si ljudje v vasi niso več zaupali.

Pred dnevi je bilo ponovno vlomljeno v zidnico pos. Brkopa Janeza iz Teške vode in v zidnici je ukradel več hektov hna. Mož, ki je imel vino namenjeno za žanjice, se je silno razburil in oprezoval je na vse načine, da bi prišel v zidnico na sled. Dognal je samo to, da so bili vsi vlomilci izvršeni na enak način, namreč, da je v zidnici okrog ključavnice v vratih z ostri, tenko žagico izrezal lesena vrata, ko je poprej izvršil vanje s svedrom luknjico. Ugotovil pa je Brkopa, da ima njegov sosed Cimermančič Jože vedno na razpolago dovolj vsakovrstnega vina, dasiravno ga mož ne pridela v toliki množini, še manj pa, da bi ga kupil. Naključje je hotelo, da je Brkopa vstopil v sosedovo zidnico. Tam je zagledal polne barile vsakovrstnega vina. Med raznovrstnim orodjem pa tudi stvari, ki so bile njegova last. Na podlagi tega je Brkopa takoj odšel k orožnikom v Vinjo vas, kjer je tatvino prijavil. Preiskava pri Cimermančiču je odkrila čudne stvari. V kleti je bilo vina vsakovrstnih barv in okusov na pretek. Vino je bilo sortirano in zabito v sodčkih in bariglah. Vino, ki je bilo ukradenemu sosedu Brkopcu, pa je bilo deloma še v škafih, kar je bilo za Cimermančiča usodno. Poleg vina se je našlo tudi razno ukradeni orodje.

Orožniki so takoj napovedali Cimerman-

čiču aretacijo in ga odvedli v zapore novokorožnega sodišča, kjer je ta premožni kmet, ki mu ni bilo treba krasti — priznal celo vrsto vlomov in tatvin. Ker mož krivdo prizna skoraj v vseh primerih, je bil do razprave izpuščen, pa je znova doživel veliko razočaranje. Na njegovem posestvu se je našel železni mlin za mletje grozdja, malin in podobno, ukraden neki posestniki lansko leto. Ko so moža vprašali, kako je ukradel mlin, je odgovoril, da ga je ponoči ukradel, si ga naložil na pleča in zanesel na svoj dom oz. v več kilometrov oddaljeno zidnico. Orožniki so mu ukazali, naj odnese mlin posestniki Blatnikovi nazaj. Cimermančič pa je napravil, oprtan s težkim mlinom le par korakov, ko ga je že obil znoj. Sopoč je prosil spremenišvalce, naj ga odvežejo te dolžnosti, če da ni bilo tako kakor je izpovedal. Mlin je ukradel ponoči in sicer je prišel ponj kar z vozom in ga odpeljal v svojo zidnico. Sedaj, ko se je zaznalo, da je vjet gorjanski „dihur“, kakor so ga nazivali ljudje, so pričele ovažbe proti njemu kar deževati, zlasti ker se oškodovanci nadejajo popolnega povračila škode. Mož pa se je že sam udal, da je pokradel par tisoč litrov vina.

Bo pa nekaj resnice tudi na tem, da mu bodo ljudje napravili tudi one tatvine, ki jih najbrže ni zagrešil. V posameznih prijavah znaša količina ukradenega vina tudi 500 litrov.

Iz škofje Loke

— Prva letošnja žrtev Poljanščice. Ni še prav ugotovljeno, kako je prišel ob življenje delavec pri cestnih delih v Poljanski dolini 23 letni Ilija Dimitrijevič iz Obrenovca v vardarski banovini. Sprito vročine se je šel Dimitrijevič kopat, a ker ni bil več plavanja, je zabredel v tolmun Poljanščice. Preden so mu mogli pomagati, je nesrečno utonil.

— Sokoli, Sokolice, naši prijatelji. Jutri, v nedeljo ob pol štirih popoldne prične

sokolski nastop domačega društva. Spored obsega 11 zelo zanimivih točk, igrala bo vojaška godba, po nastopu pa se bomo zbrali v vseh prostorih Sokolskega doma k zabavi. Zdravo!

— Tepež zaradi harmonike. Priredilji podeljenih veselje so največkrat postavljene pred preizkušnjo ali jim bo mogoče vzdržati red in mir ali ne. Kaj rado se pripeti, da pridejo na veselilne prireditve ljudje, ki se opijejo, potem razgrajajo in šarajo in naredijo svojo navzočnost škodo, moralno in materialno, da je postavljen ves dober namen in vtis na glavo. Te dni so imeli v večjem naselju loškega okraja veselico gasilnega društva. Matevž in France svedca nista mogla mirovati. Sprta sta se zaradi harmonike in potem še strela. Oba sta bila na višku svojih bojnih sposobnosti, ko so pristopili orožni ki, borca ločili, ju napodili iz gostilne in domov spat. Matevž in France sta bila precej okajena. Matevž je strgal Francoetu srjaco, ta pa je vrnil ljubeznivost s pest-

mi, ki so udarjale po Matevževem lcu in telesu — kakor je pač padlo. Zdej, ko sta France in Matevž prišla spet k polni zavesti, kar ne moreta razumeti, da bi se bila tako temeljito obdelala. Izgovarjata se na pijanost. Ker pa sta kalila možakarja red in mir, bosta morala na zagovor pa četudi se bosta sama, ne glede na kiofute, brce in srjaco, sporazumela.

SPORT

Kolesarski dirkač Frano Bricej odide v Ameriko. Kolesarsko društvo Ljubljana se v teh dnevih poslavlja od svojega dirkača Frana Briceja. Ta dolgoletni rutinirani dirkač, ki je nesel ime kluba po vsej Jugoslaviji, Bolgariji in Rumuniji, nas sedaj zapuša in gre preko velike luže na drugi breg. Vemo, da bo tudi v Ameriki zastopal naše društvo častno in s pravo slovensko hudomušnostjo zabaval tamkajšnje kolesarje kakor je včasih nas. Naš

vedno vesel Fränk se bo poslovlil v nedeljo 23. t. m. Zato pozivamo vse članstvo, naj se udeleži poslovlilnega večera, ki bo pri »Vulga Franču« v Sostrem. — Kolesarska podzveza Ljubljana pozdravlja odhajajočega dirkača Frana Briceja in mu želi v Ameriki mnogo uspeha. Obenem obvešča vse svoje klube, da bo poslovlilni večer 23. t. m. na njegovem domu v Sostrem.

Kolesarska podzveza Ljubljana obvešča vse svoje dirkače, da bo start za 17. zvezdno dirko v Celju pri gostilni Kačič na Tyrševi cesti v nedeljo 23. t. m. ob 6. zjutraj. Startnine ni, za številko se zastavi din 10. ali licenca. Sodniki na cilju gg. Pogačar Fran in Plankar Ivan, delegat podzveze Butinar Josip. Delegat zastopa podzvezo na seji slovenskih podzvez v Celju.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Linolej

za kuhinje ima najceneje v zalogi SEVER — Ljubljana Strokovno polaganje linoleja.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši zmesek 8 Din

OREHOVA JEDECA lepa, izčiščena, dobite najceneje v Medarni — Ljubljana, Zidovska ul. 6. 36/T

TURISTI! Predno odhajate na planine, ne pozabite si nabaviti fin svetilni med v Medarni — Ljubljana, Zidovska ul. 6. 36/T

NAJBOLJŠO MEDICO dobite v Medarni — Ljubljana, Zidovska ul. 6. 36/T

MOTORSKI ČOLN dobro ohranjen, napredaj. — Ponudbe na upravo lista pod »Čoln«. 2271

SALONSKA GARNITURA dobro ohranjena, po ugodni ceni napredaj. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Salonska garnitura«. 2272

KLAVIR dobro ohranjen, po ugodni ceni napredaj. Ponudbe na upravo lista pod »Klavir«. 2270

VINO rdeče in belo, dobro — nudi, dokler zaloga (tudi jabolk): Ivan Vehovar, Koprivnica pri Rajhenburgu. 2234

PO PRIZNANU NIZKIH CENAH si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri P. R. ŠKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 1. T.

BUKOVI parketni odpadki, lepi, suhi, se poceni dobijo pri Vertačnik F., Jenkova 7. 2266

UGODNO PRODAM dvostanovanjsko novo zidano hišo v Vižmarjih št. 146, p. št. Vid nad Ljubljano, nasproti gostilne Košmatin. 2290

POHISTVO Vsakovrstni stoli že od 18 din dalje, vsa popravila, poltiram opravila — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2292

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši zmesek 8 Din

GOSPOD 40-leten, ima 35.000 din gotovine, se želi poročiti takoj. — Ponudbe na upravo lista pod »Srečae«. 2287

SLUŽBE

Najmanjši zmesek 8 Din Beseda 50 par davek posebej 1000 DIN

zaslužite mesečno doma, ako kupite ročni brizgalni stroj. Dajemo material, prevzemamo blago. Pišite »Anos«, Maribor. 22/M

50 PAR ENTLANJE ažuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12. 3. T.

POMOŽNE NATAKARJE ali natakarice išče za kongresne dni hotel Štrukelj. 2291

KAPITAL

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši zmesek 15 Din

POSLOJLA DOBE državni, banovinski uslužbenci, vpokojenci, posestniki. Informacije daje Dolenc, Radeče-Podkraj. Priložite znamke. 2276

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši zmesek 8 Din

MEDICINSKE TOPLICE pri Zagorju termalno kopališče 28° C. Plavalni bazeni na prostem, posebne kadne kopeli, terase za sončenje. Idealno letovišče. Lep nedeljski izlet. Pension din 45.—. Pojasnila daje uprava toplic, p. Medija — Izlake. 1904

Okasa tablete

Pri spolni slabosti

poskusite OKASA

tablete za moške

100 tablet Din 220.—

proti povzetju

Dobijo se v vseh lekarnah.

Zastopnik: Lekarna Mr. Rožman Miroslav, Beograd — Terazije 5

Ogl. reg. S. Br. 5846/39

FASADE specialno popravljajo s sredstvom, ki ne propušta vlage in Barva trajajoča ne obledi. — Betonske vrtno ogreje, hitra dobava, — ter vsa v stavbno stroko spadajoča dela poceni solidno izvršuje stavbno podjetje RUDOLF TERCELJ, Ljubljana, pri novi škofski cerkvi. 2865

KLISEJE END IN VECBARVNE Jugografika SV. PETRA NASIP ST. 23

LETOVIŠČE in KOPALIŠČE Ivo Šorli, Gorenja vas — Poljanaka dolina, se priporoča.

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši zmesek 8 Din

V BLIZINI CENTRA (MIRJE) iščem eno ali dvostano stanovanje s pritliklami, svetlo, zračno, suho, po možnosti z uporabo vrta, za 1. avgust. — Cena 400 do 600 din. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Stalno 1. avgust«. 2194

STANOVANJE v samostojni hišici, večja in manjša soba in pritlikline, oddam na Glinceh VII/2. 2294

KOLESA OTE. VOZICKI

MOTORJI TRICIKLI ŠIV. STROJI

igračni vozički, skiroji, avtomobilčki, koles. deli

TRIBUNA F. B. L. LJUBLJANA

Podružnica: MARIBOR Ceniki franko!

OLLA GUM PREIZKUŠENA IN ZAHTEVANA OD 1895 L

Šmarješke toplice

pri Novem mestu — Dolenjsko JUGOSLOVENSKI GASTEIN

se našemu občinstvu kar najtopleje priporočajo za obisk. Izredno delovanje pri zdravljenju vseh kroničnih bolezni. Mir in zračno zatišje. Izreden zrak! Sezona od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Penzije, sobe, kopeli — po niski ceni. Mila radioaktivna terma s 27° R (32° C). Bazeni direktno nad izvirk. Lepi izleti v okolico. Ugodne železniške zveze. Prospekti na razpolago!

UPRAVA ŠMARJEŠKIH TOPLIC NOVO MESTO

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA je

NAŠ VAL

SPOREDI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice in radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Kanižova ulica 6. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Selili se bomo!

Vse manufakturno blago prodajamo po izredno nizkih cenah. Le v Vaše korist bo, če nas čimprej obiščete!

MANUFAKTURNA TRGOVINA DOBRIH KVALITET

A. Žlender LJUBLJANA MESTNI TRG 22

Brez posebnega obvestila.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Nelzmerno užaloščeni sporočamo, da je danes ob pol 3. uri zjutraj preminul po kratkem mučnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, naš srčno ljubljani soprog, oče, sin, brat in svak, gospod

Valentin Vrhunec

trgovski poslovodja in posestnik

Draga pokojnika bomo spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku v nedeljo, dne 23. julija 1939 ob 5. uri popoldne iz mrtiške veže splošne bolnice na pokopališče v Dravljce.

LJUBLJANA, dne 22. julija 1939.

Globoko žalujoči:

KATARINA, soproga; MILAN, ZDRAVKO in MIRA, otroci, ter ostalo sorodstvo.

A. P. MELNIKOV: ZAGONETNA SMRT KNEZA KOSTROVA

ROMAN

— Kam je bil pa knez zvečer namenjen?

— Po vseh znakih sodeč h gospe generalovi Sofji Nikolajevni Celinski, ki je včeraj praznovala svoj god. Oprostite, gospod svetnik, mar se je kaj zgodilo, da tako poizvedujete?

— Zaenkrat ne vem še nič točnega, treba je pa ugotoviti nekatere okolnosti.

— Ali se je odpeljal knez z avtomobilom?

— Da.

— S svojim vozom ali s taksijem?

— Njegova Svetlost se ne vozi z avtotaksijem. In šofer se z avtomobilom ni vrnil?

— Šofer je ostal doma. Knez je šofiral avto sam.

— Sam?

— Cisto sam, spremljal ga je samo njega ljubljani pes doga Raba, ki jo rad jemlje s seboj na izprehod.

— Ali ne veste, če je vzel kaj s seboj?

— Ničesar, razen manjšega zavojčka, v katerem so bile po njegovem naročilu zavite tri steklenice vina, nekaj slaščic in sadja.

— Ali ni imel s seboj tudi rož?

— Da. Knez je bil pred svojim odhodom na vrtu, kjer je natrgal na gredicah rož.

— Ali niso bile takele rože? — je pokazal Murzajev slugi rožo.

— Tega ne vem. Ko sem spremljal kneza, se ni

sem zanimal za rože. V njegovem zimskem vrtu pa še nisem bil.

— Ali se ni odpeljal v svojo vilo na robu gozda?

— To je dokaj verjetno.

— Ali bi mogli koga poslati tja pogledat, če je knez tam?

— To je izključeno. Njegova Svetlost je rada tam sama in ji ni po volji, če jo kdo tam moti.

— Ali bi mogel pogledati v zimski vrt?

— Prosim, kar izvolite za menoj, odvedem vas k vrtnarju.

V zimskem vrtu je vladal vzoren red. Vsaka rastlina je bila označena z latinskimi imeni. Med orhidejami je bilo nekaj vrst z imenom, kakor ga je bil označil profesor. Na njih so bili še nerazviti popki in Murzajev je opazil pet ali šest odrezanih stebel.

— Škoda, da niste prišli včeraj zvečer pogledat teh rož, — je dejal vrtnar, smatrajoč Murzajeva za ljubitelja cvetja. — Snoči jih je knez odrezal. Toda pojutrišnjem se razcveto novi popki.

Murzajev je odšel iz knezovega doma nekoliko vznemirjen. Zdelo se mu je čudno, da se knez ni vrnil ponoči, niti zgodaj zjutraj, čeprav se je hotel vrniti zvečer, da bi obiskal generalico Celinsko.

Celinska je zavzemala v družbi tak položaj, da niti povsem neodvisnemu knezu ni bilo mogoče odkloniti povabila na proslavo njenega godu. In mož, ki je včeraj tako divje drvel z avtomobilom, je bil najbrž knezov gost v njegovi vili. Zato je imel v avtomobilu rože s knezovega vrta. To je bil pa zelo čuden gost, kajti pripeljal se je bil v ukradenem avtomobilu in sicer ne po cesti, temveč kar čez travnike.

Zvečer je prišel Murzajev zopet h knezu na dom vprašat, če se je gospod že vrnil.

— Zal ga se vedno ni, — mu je odgovoril isti sluga. — Sami se začenjamo bati, da se mu ni kaj pripetilo. Tudi se ni še nikoli zgodilo, da bi knez, če je odhajal na noč, ne vzel s seboj toaletnih potrebnih, pižame in drugih potrebnih stvari. Gospod gubernator je tudi že dvakrat telefonično vprašal po Njegovi Svetlosti.

— Kdaj?

— Prvič takoj po našem odhodu. Ko je pa zvedel, da kneza ni doma, mi je naročil, naj mu sporočim, da bo ob dveh popoldne važna seja. Ob štirih je gospod gubernator znova telefoniiral. Vprašal je po knezovem zdravju in vzroku, zakaj Njegova Svetlost ni prišla na sejo.

— Ali je prišel danes kdo obiskat kneza?

— Samo gospodična Ariadna Georgijevna Maharadzevova, ki je bila tu pred dobro uro. Pol ure je čakala na kneza in ko ga ni mogla pričakati, mu je pustila vizitko, na katero je napisala nekaj besed. Priznati moram svojo krivdo — prečital sem jih in to je nas vse še bolj vznemirilo.

— Kaj je napisano na vizitki?

— Saj veste, gospodična Maharadzevova je nevesta Njegove Svetlosti. Po svetem Pokrovu se nameravata poročiti. A danes, ko ima gospodična god, je ni prišel knez niti obiskat.

— No, če ste grešili iz radovednosti vi, dovolite še meni, da prečitam vizitko po službeni dolžnosti in morda tudi v interesu kneza samega.

Sluga je vzel vizitko z okroglega pladnja, ki ga je držal v svojih tčah orjaški medved, knezova lovstva trofeja. Izročil jo je Murzajevu. Na vizitki

je bilo napisano z drobno žensko pisavo:

»Kaj je Vas zadržalo, dragi knez, da Vas že dva dni ni bilo k meni in da niti za moj god niste prišli? Včeraj sem vas pričakovala pri Sefiji Nikolajevni. Plesala nisem niti kadriple, ki sem jo vam obljubila. Toda Vas ni bilo...«

— Zares, tu nekaj ni v redu, — je razmišljal Murzajev. — Ne priti na proslavo godu generalice Celinske, ne izpolniti obljube, dane nevesti, da bo na tem večeru, ne čestitati ji za god in ne udeležiti se važne seje pri gubernatorju — to je pri knezu že nekaj zelo neobičajnega. Naj bo že karkoli, naj se knez tudi jezi, da ga motimo v njegovem tihem gnezdu, toda naša dolžnost je vedeti, kaj se tam godi. Pošljem tja svojega pomočnika Rybakova. Ta bo vse bolj preiskal kakor jaz in brez vsakega po-plaha.

III.

Ta čas, ko je Murzajev v nočni tišini in temi preiskoval na travniku sledove skrivnostnega avtomobila, je bila krasna palača generalice Celinske v eni glavnih ulic polna luči, smeja in rajanja. Zbrala se je bila v nji najboljša družba na proslavi godu gospe generalice in njene hčere. Med gosti bi lahko bil tudi Murzajev, kajti po pripadnosti k domačemu plemstvu, čeprav samo maloposredniškemu, ter po višji izobrazbi in prejšnjem položaju na sodišču, so mu bila vrata tega doma vedno odprta. Toda on se je izogibal družbe pri Celinskini in se omejeval samo na redke obiske, vedoč da mnogi izmed prisotnih zaničljivo in omalovažujoče gledajo na uniformo policijskega uradnika.